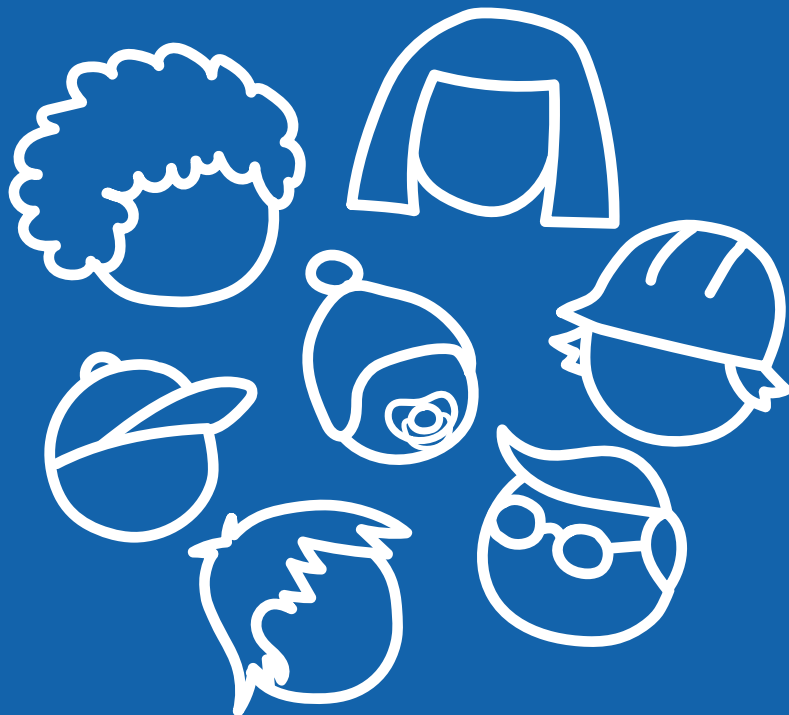




**Nurmijärvi**

# **Paremman arjen ilmiö - Kuntastrategian toteutumisen seuranta ja raportointi, vuosi 2023**

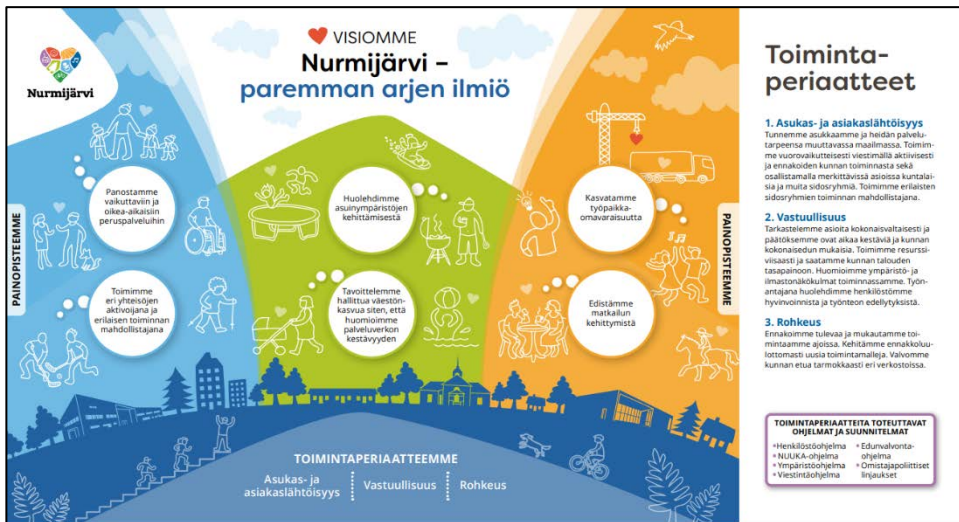


# Nurmijärven kuntastrategia 2022–2030, seuranta ja toteutus

Nurmijärven kuntastrategia hyväksyttiin keväällä 2022. Strategiaa toteutetaan talousarvioiden kautta ja toteutumista seurataan

- strategiset mittarit: tilinpäätös
- strategiaan kirjatut toimenpiteet: osavuosikatsaus II (OVK II) sekä tilinpäätös

Tilinpäätöksessä seurataan strategisten mittareiden sekä strategiaan kirjattujen toimenpiteiden toteutumista kuluvana talousarviovuotena. Toimenpiteet ovat strategiaan kirjattuja tarkempia toimia toteuttaa strategiakokonaisuutta. Toimenpiteiden toteutus on myös tarkemmin jaksotettu koko strategiakaudeksi 2022–2030. Kulloinkin käynnissä oleva talousarviovuosi ja tälle aikataulutettujen toimenpiteiden toteuttaminen on valtuuston nähden sitova.



**Kuva 1.** Kunnan visiota *Nurmijärvi - paremman arjen ilmiö*tä tavoitellaan kolmen teemakokonaisuuden (hyvinvointi, asuminen, elinkeinot) ja näitä toteuttavien kuuden painopisteen kautta. Kutakin teemakokonaisuutta ja edelleen painopistettä toteutetaan tarkempien toimenpiteiden kautta (oikeanpuoleinen kuva punainen laatikko).

## Visio: Paremman arjen ilmiö

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Tietolähde	Lähtötaso 2020	2022	2023
KON	Tyytyväisyys asuinkuntaan	Kuntapalvelut -tutkimus (FCG)	3,63/5	3,48/5	3,5/5
KON	Kokonaisarvosana Nurmijärven kuntapalveluista (asteikko 4–10)	Kuntapalvelut -tutkimus (FCG)	7,53/10	7,21/10	7,36/10
KON	Koettu onnellisuus Nurmijärvellä asumisesta	Kuntapalvelut -tutkimus (FCG)	84 %	78 %	78 %
KON	Nurmijärven kunnan kokeminen läheiseksi	Kuntapalvelut -tutkimus (FCG)	60 %	54 %	53 %
KON	Nurmijärven kunnan suosittelu asuinpaikkana (suositteluindeksi)	Kuntapalvelut -tutkimus (FCG)	56/100	43/100	41/100

## Toimintaperiaatteet

### Asukas- ja asiakaslähtöisyys

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Tietolähde	Lähtötaso 2020	2022	2023
KON	Tyytyväisyys tiedottamiseen ja neuvontaan	Kuntapalvelut -tutkimus (FCG)	3,46/5	3,19/5	3,32/5
KON	Kouluarvosana viestinnälle (asteikko 4–10)	Kuntapalvelut -tutkimus (FCG)	7,3/10	7,18/10	7,32/10

## Vastuullisuus

### Talous

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Tietolähde	Lähtötaso 2020 2021*	2022	2023
KON	Lainakanta	Nurmijärven kunta	217,3 milj. euroa*	227,9 milj. euroa	194,2 milj. euroa
KON	Toiminnan ja investointien rahavirran 5 vuoden kertymä	Nurmijärven kunta	-59,8 milj. euroa*	-51,6 milj. euroa	-8,3 milj. euroa
KON	Vuosikate suhteessa poistoihin	Nurmijärven kunta	188,30 %*	140,4 %	190,4 %
KON	Toimintakatteen muutos	Nurmijärven kunta	-3,26 %*	10,42 %	-59,52 %
KON	Omavaraisuusaste (hyvä > 60 %, huomattava velkaantuneisuus < 50 %)	Nurmijärven kunta	35,5 %*	35,5 %	41,1 %
KON	Kunta on hoitanut talousasiansa hyvin (% kuntalaisista, jotka väittämän kanssa täysin samaa mieltä ja osittain samaa mieltä)	Kuntapalvelut -tutkimus (FCG)	38 %	34 %	24 %

### Henkilöstö

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Tietolähde	Lähtötaso 2021	2022	2023
KON	Henkilöstökyselyn tulokset (lähtötaso 2023)	Nurmijärven kunta	-	-	3,7
KON	Vaihtuvuus	Nurmijärven kunta	10 %	15 %	11 %
KON	Koulutuspäivät/HTV (kalenteripäivinä)	Nurmijärven kunta	2,0 pv	2,3 pv	3,3 pv

## Ympäristö

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Tietolähde	Lähtötaso 2020	2022	2023
KON	Nurmijärven kunnan tekemien toimien riittävyys ilmastomuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi (% kuntalaisista, jotka pitävät toimia sopivana)	Kuntapalvelut -tutkimus (FCG)	65 %	62 %	59 %
YMP	Kunnan kiinteistöjen energian kulutuksen kehitys (lähtötaso 2023)	Nurmijärven kunta	-	-	Sähkö 15 454 MWh Kaukolämpö 25 345 MWh
YMP	Kunnan tieliikenteen päästöjen kehitys (laskenta valmistuu n. 1,5 vuotta raportoitavan vuoden päätyttyä)	Suomen ympäristökeskus, SYKE	Kokonaispäästöt 90,5 kt CO <sub>2</sub> e	Kokonaispäästöt 91,8 kt CO <sub>2</sub> e (ennakkotieto)	Ennakkotieto valmistuu vuonna 2025

## Rohkeus

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Tietolähde	Lähtötaso 2020	2022	2023
KON	Kunta tekee yleensä oikeita päätöksiä (% kuntalaisista, jotka väittämän kanssa täysin samaa mieltä ja osittain samaa mieltä)	Kuntapalvelut -tutkimus (FCG)	33 %	35 %	32 %

## Teemakokonaisuus: Hyvinvoiva Nurmijärvi

Hyvinvoinnissa painopisteinä ovat vaikuttavat ja oikea-aikaiset peruspalvelut sekä kunnan uusi rooli toimia erilaisen toiminnan mahdollistajana. Painopisteissä korostuvat panostukset kunnan lapsiperhemyönteisyyteen samalla kun mahdollistamme parempaa arkea kaikenikäisille muun muassa monipuolisten kulttuuri- ja liikuntapalveluiden avulla. Myös nurmijärveläisten työllistymisen edellytyksistä huolehtiminen nousee esiin samoin sosiaali- ja terveyspalveluiden uusjako.

# Hyvinvoiva Nurmijärvi

## Panostamme vaikuttaviin ja oikea-aikaisiin peruspalveluihin

Nurmijärvellä tavallinen arki arvostetaan korkealle. Painotamme lapsiperhemyönteisyyttä samalla kun mahdollistamme parempaa arkea kaikenikäisille. Nurmijärvellä palvelut tukevat asukkaiden hyvinvointia eri elämänvaiheissa ja -tilanteissa.

### Tarjoamme laadukkaita varhaiskasvatus- ja opetuspalveluita

- Varmistamme laadukkaat varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut riittävän ja ammattitaitoisen henkilöstön avulla
- Panostamme varhaiskasvatuksen ja opetuksen tilojen monikäyttöisyyteen, terveellisyyteen ja turvallisuuteen.

### Toimimme edelläkävijöinä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisessä

- Kehitämme alkuluokkatoimintaa luodaksemme yksilöllistä kehitystä tukevan alun lapsen koulupolulle.
- Varmistamme riittävän ja monipuolisen tuen oppimiseen lapsille ja nuorille.
- Huolehdimme varhaisen tuen avulla nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvoinnista sekä ennaltaehkäisemme syrjäytymistä.
- Kehitämme lasten ja perheiden kohtaamispaikkoja osana perhekeskustoimintaa.

### Mahdollistamme parempaa arkea monipuolisten kulttuuri- ja liikuntapalveluiden avulla

- Mahdollistamme kulttuurihyvinvointia eri ikäryhmien tarpeet huomioiden sekä matalankynnyksen lähtöpahtumia.
- Mahdollistamme omaehtoista arkiliikuntaa sekä liikuntaneuvontaa eri-ikäisille.

### Edistämme nurmijärveläisten työllistymisen edellytyksiä ja mahdollisuuksia osallistua työelämään

- Kehitämme työllisyyspalveluiden toimintamalleja ja sisältöjä.
- Edistämme erityistä tukea tarvitsevien työllistymismahdollisuuksia tekemällä yhteistyötä yritysten ja eri yhteisöjen kanssa.

### Varmistamme toimivan yhteistyön rakentamisen hyvinvointialueen kanssa

- Toimimme aktiivisesti asukkaiden sosiaali- ja terveyspalveluiden turvaamiseksi sekä asiakaslähtöisyyden huomioimiseksi.



## Toimimme eri yhteisöjen aktivoijana ja erilaisen toiminnan mahdollistajana

Nurmijärveläisten parempi arki syntyy kumppanuudessa yritysten, kolmannen sektorin ja eri yhteisöjen kanssa – yhdessä tuotamme palveluja, edistämme asukkaidemme hyvinvointia ja rakennamme uutta.

### Edistämme kunnassa palvelujen tuottamista yhteistyössä yritysten, kolmannen sektorin sekä eri yhteisöjen kanssa

- Hyödynnämme palvelutuotannossa ja investointihankkeissa yksityisiä palveluntuottajia ja kolmannen sektorin toimijoita.
- Edistämme toimivan yhteistyön rakentumista kunnan ja eri toimijoiden välillä.
- Tuemme erilaisen harrastustoiminnan kehittämistä sekä erityisesti ikäihmisten aktiivisen arjen mahdollisuuksia avustamalla kolmannen sektorin toimijoita.
- Kehitämme ikäihmisten ja muiden erityisen tuen tarpeessa olevien kuntalaisten yhteisöllisyyttä tukevaa toimintaa yhdessä kuntalaisten, järjestöjen sekä eri yhteisöjen kanssa.



### TEEMAA TOTEUTTAVAT OHJELMAT JA SUUNNITELMAT

- Palveluiden järjestämissuunnitelma
- Palveluverkkosuunnitelma
- Hyvinvointisuunnitelma
  - Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
  - Sivistys- ja hyvinvointipalvelujen kehittämissuunnitelma

## Painopiste: Panostamme vaikuttaviin ja oikea-aikaisiin peruspalveluihin

### Valinta: Tarjoamme laadukkaita varhaiskasvatus- ja opetuspalveluita

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Tietolähde	Lähtötaso 2020	2022	2023
	<b>Asukastyytyväisyys varhaiskasvatus- ja opetuspalveluissa:</b>				
KON	Asukastyytyväisyys: Varhaiskasvatus	Kuntapalvelut -tutkimus (FCG)	4,13/5	3,75/5	3,68/5
KON	Asukastyytyväisyys: Peruskoulu	Kuntapalvelut -tutkimus (FCG)	4,1/5	3,85/5	3,82/5
KON	Asukastyytyväisyys: Lukio	Kuntapalvelut -tutkimus (FCG)	3,98/5	3,72/5	3,77/5
SIHY	Kelpoisen henkilöstön osuus varhaiskasvatuksen opettajista kunnallisissa varhaiskasvatuspalveluissa	Nurmijärven kunta		71,5 %	60 %
SIHY	Kelpoisen henkilöstön osuus varhaiskasvatuksen opettajista yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa	Nurmijärven kunta		26,5 %	29 %
SIHY	Kelpoisen henkilöstön osuus perusopetuksen ja lukiokoulutuksen opettajista	Nurmijärven kunta		89,5 %	85 %
SIHY	Vakituisen henkilöstön osuus henkilöstöstä sivistys- ja hyvinvointitoimialalla	Nurmijärven kunta		86,1 %	84,2 %
YMP	Uusien ja peruskorjattavien rakennusten monikäyttöisyys	Nurmijärven kunta		Nykyinen rakennuskanta on eri ikäistä. Uudemmissa rakennuksissa on suunnittelussa otettu huomioon monikäyttöisyys.	Nykyinen rakennuskanta on eri ikäistä. Uudemmissa rakennuksissa on suunnittelussa otettu huomioon monikäyttöisyys.



Vastuu	Toimenpide	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet, TOTEUTUMINEN	Talousarvio 2024 sitovat tavoitteet	Taloussuunnittelu 2025–26 tavoitteet	2027–30
SIHY	<ul style="list-style-type: none"> <li>Varmistamme laadukkaat varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut riittävän ja ammattitaitoisen henkilöstön avulla.</li> </ul>	Kehitämme rekrytointiprosessia tuomalla esille myönteisiä työoloja ja muita kunnan vetovoimatekijöitä.	<b>OVK II:</b> Someviestintä,4/2023. Suunnitelmallinen vahvuuksien esille nostaminen rekrytoinnissa. Viestintäkampanjat	Kehitämme rekrytointiprosessia tuomalla esille myönteisiä työoloja ja muita kunnan vetovoimatekijöitä.  Uudenlaiset koulutuspolut ja työnantajan järjestämän koulutuksen mahdollisuuksien selvittäminen sekä kouluttautumisen tukeminen.	Vahvistamme ja kehitämme uuden henkilöstön työhön perehdyttämistä ja työn aikaista tukea.	Ylläpidämme positiivista työnantajakuvaava varhaiskasvatus- ja opetushenkilöstön pito- ja vetovoiman näkökulmasta tarkastellen.

			<p><b>TILINPÄÄTÖS:</b>  Varhaiskasvatuksen rekrytointitekstien päivitys sekä palkkojen tarkistus toteutettu kevään 2023 aikana. Lisäksi osittain tehtävänkuvien päivitys.</p> <p>Syksyn 2023 aikana tehty varhaiskasvatuspalveluissa Duunitorin kanssa sopimus rekrytointikampanjasta, joka käynnistyy alkuvuodesta 2024.</p> <p>Koulutuspalveluissa suunniteltiin joulukuussa 2023 yhteistyössä Oikotien kanssa tammikuun 2024 nk. opettajien massahaun markkinointi. Haettavana olleiden virkojen ilmoittelussa hyödynnettiin Oikotien kohdennettua digimarkkinointia.</p> <p>Opinto-ohjaajien, erityisopettajien ja erityisluokanopettajien tehtäväkohtaiset palkat nousivat 1.6.2023 alkaen.</p>			
SIHY ja YMP	<ul style="list-style-type: none"> <li>Panostamme varhaiskasvatuksen ja opetuksen tilojen monikäyttöisyyteen, terveellisyteen ja turvallisuuteen.</li> </ul>	Vahvistamme suunnitelmallista yhteistyötä tilakeskuksen kanssa, esim. vuosikorjaukset.	<p><b>OVK II:</b>  Yhteistyö tehdään sivistystoimen ja tilakeskuksen kanssa kasvavissa määrin. Lepsämän koulu toteutettu ja v. 2023 otettu käyttöön. Tilat on toteutettu käyttäjän tavoitteenasetannan mukaisesti.</p> <p>Rajamäen kampus suunnitellaan monikäyttöiseksi. Kampuksella myös suunnitelma yhteistyöstä piha-alueiden ylläpidossa, varhaiskasvatuksessa nimetty yhteistyöhenkilö.</p> <p>Vanhoiden sivistystoimen rakennusten osalta ollaan mm. hankkimassa ilmanpuhdistimia v. 2023 jälkimmäisellä puoliskolla.</p>	Vahvistamme suunnitelmallista yhteistyötä tilakeskuksen kanssa, esim. vuosikorjaukset ja uudiskohteiden suunnittelussa. Suunnittelussa huomioidaan kaikki toimijat.	Osallistamme eri tahoja esim. peruskorjausten/uudisra kennusten suunnitteluun.	Jatkamme suunnitelmallista yhteistyötä tilojen suunnittelun ja käytön osalta tilakeskuksen sekä muiden yhteistyötahojen kanssa.
			<p><b>TILINPÄÄTÖS:</b>  Varhaiskasvatuspalveluissa nimetyn yhteistyöhenkilön toiminta käynnistynyt,</p>			



		<p>tilakeskuksen esihenkilöt mukana Sihyn esihenkilöiltapäivässä keskustelemassa ajankohtaisista asioista, yhteistyö hankeselvitysten ja - suunnittelun osalta tiivistä syksyn 2023 aikana</p> <p>Koulutuspalveluissa on suunniteltu hyvässä yhteistyössä tilakeskuksen kanssa Rajamäen kampuksen ja NYK + lukion uudisrakennuksia sekä Klaukkalan minipalveluverkkoa.</p>		
--	--	--	--	--

### Valinta: Toimimme edelläkävijöinä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämässä

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Tietolähde	Lähtötaso: vuosi 2021 lukuvuosi 2021–2022* 09/2021** Laadinta 2022***	2023
SIHY	Esiopetuksessa olevien ja 1–2 lk oppilaiden osuus alkuluokkatoiminnan piirissä	Nurmijärven kunta	64 %*	89 %
	<b>Lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehitys:</b>			
SIHY	Perusopetuksen 4. ja 5. lk lapsista tyytyväinen tai erittäin tyytyväinen elämäänsä %	THL:n valtakunnallinen kouluterveyskysely	86,8 %	86,2 %
SIHY	Perusopetuksen 8. ja 9lk nuorista tyytyväinen tai erittäin tyytyväinen elämäänsä %	THL:n valtakunnallinen kouluterveyskysely	67,3 %	66,9 %
SIHY	Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista tyytyväinen tai erittäin tyytyväinen elämäänsä %	THL:n valtakunnallinen kouluterveyskysely	74,7 %	72,0 %
SIHY	Ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista tyytyväinen tai erittäin tyytyväinen elämäänsä %	THL:n valtakunnallinen kouluterveyskysely	63,6 %	63,1 %
SIHY	Erityisen ja tehostetun tuen tarve lasten osalta varhaiskasvatuksessa	Nurmijärven kunta	-	et 3,05 %
SIHY	Erityisen tuen (et) ja tehostetun tuen (tt) tarve oppilaiden osalta perusopetuksessa	Nurmijärven kunta	et 11,3 %, tt 13 % **	et 11,6 % tt 15,5 %
SIHY	Oppilaspoissaolojen määrä: yli 150 tuntia poissa olleiden oppilaiden osuus koko perusopetuksen oppilasmäärästä, %	Nurmijärven kunta	11 %*	8,5 %
	<b>Nuorten työpaja ja etsivä nuorisotyö tukevat nuorten sosiaalista vahvistumista:</b>			
SIHY	Valtakunnallinen Sovari-mittari. Tavoitetasona saavuttaa valtakunnallinen taso vuonna 2024.	Etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry, Sovari-mittari	91 % valmentautujista kokenut sosiaalista vahvistumista	



SIHY	Valtakunnallinen Sovari-mittari. Tavoitetasona saavuttaa valtakunnallinen taso vuonna 2024.	Etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry, Sovari-mittari	92 % etsivän asiakkaista kokenut sosiaalista vahvistumista.			
SIHY	Asiaksmäärien kehitys lasten ja perheiden kohtaamispaikoissa	Nurmijärven kunta	***		914 vierailijaa	
		↓				
Vastuu	Toimenpide	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet, TOTEUTUMINEN	Talousarvio 2024 sitovat tavoitteet	Taloussuunnittelu 2025–26 tavoitteet	2027–30
SIHY	<ul style="list-style-type: none"> <li>Kehitämme alkuluokkatoimintaa luodaksemme yksilöllistä kehitystä tukevan alun lapsen koulupolulle.</li> </ul>	Alkuluokkatoiminnasta päättäminen.	<p><b>OVK II:</b> Asiaa on valmisteltu ja esitelty lautakunnalle ja valtuustolle, asia liittyy Nuuka päätöksiin 4/2023 Esihenkilöiden kuuleminen 3/23, henkilöstön kuuleminen 4/23 Talouslaskelma 3/23</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Valtuusto päätti marraskuussa 2023 lakkauttaa alkuluokkatoiminnan lukuvuoden 2025–2026 loppuun mennessä. Suunnitelmallista esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä jatketaan hyvässä yhteistyössä.</p>	Alkuluokkatoimintaa koskevat toimenpiteet tehtyjen päätösten mukaisesti.  Kehitämme esi- ja alkuopetuksen välistä tiivistettyä yhteistyötä.		
SIHY	<ul style="list-style-type: none"> <li>Varmistamme riittävän ja monipuolisen tuen oppimiseen lapsille ja nuorille</li> </ul>	Varmistamme oppimisen tuen tehostamiseksi hyvät toimintamallit ja selvitämme opetushenkilöstöltä tuen toimivuuden ja resurssien riittävyyden.	<p><b>OVK II:</b> Kysely henkilöstölle tehty.</p> <p>Varhaiskasvatustalain edellyttämät prosessit jalkautettu.</p> <p>Hankerahoituksen turvin varmistamme riittävän henkilöstön ja tuen toimivuuden.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Perusopetuksen oppimisen ja koulunkäynnin tuen suunnitelma on valmisteilla.</p> <p>Eriyisopettajien määrää on lisätty.</p> <p>Varhaiskasvatustalain osalta lapsen tuen prosessin kehittäminen varhaiskasvatustalain mukaisesti, vkelastenhoitajien työn kohdentaminen tuen toteutumiselle toimipaikkakohtaisesti, päiväkodin johtajien ja kveojen yhteistyötä tiivistetty, varhaiskasvatustalain opettajien tiimijohtajuutta tuetaan uusilla rakenteilla.</p>	Varmistamme oppimisen tuen tehostamiseksi hyvät toimintamallit ja teemme perusopetuksen henkilöstölle tehdyn selvityksen pohjalta suunnitelman tuen toimivuuden ja resurssien riittävyyden varmistamiseksi		

Vastuu	Toimenpide	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet, TOTEUTUMINEN	Talousarvio 2024 sitovat tavoitteet	Taloussuunnittelu 2025-26 tavoitteet	2027-30
			Lapsen koulupolun toimijoiden yhteistyötapaamiset.			
SIHY	<ul style="list-style-type: none"> <li>Huolehdimme varhaisen tuen avulla nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvoinnista sekä ennaltaehkäisemme syrjäytymistä.</li> </ul>	Määritämme opetukseen sitomattoman henkilöstön kuntatasoisen resurssitarpeen ja sen kohdentamisen	<p><b>OVK II:</b> Tällä hetkellä hankerahoituksella. Laaditaan alustava suunnitelmaa toiminnan vakinaistamisesta syksyllä 2023.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Koulutuspalvelut esitti vuoden 2024 talousarvion henkilöstösuunnitelmaan kolmen kouluvalmentajan vakanssin vakinaistamista 1.8.2024 alkaen. Valtuusto hyväksyi esityksen talousarviokokouksessaan 15.11.2023. Kouluvalmentajien rekrytointi käynnistyy alkuvuonna 2024.</p>	Kehitämme opetukseen sitomattoman henkilöstön työnkuvaa ja resurssin kohdentamista koulun arjesta nouseviin tarpeisiin.		
		Kehitämme liikumis- ja elintapaneuvonnan palveluketjua monialaisesti nuorille ja nuorille aikuisille.	<p><b>OVK II:</b> Prosessikuvaus on valmis ja pilottikokeilut tehty.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Nuorille ja nuorille aikuisille kohdennettu liikuntaneuvonta on jalkautettu osaksi liikunta- ja hyvinvointipalveluiden perustoimintaa liikunnanohjaajan tehtäväkuvassa.</p>			
		Tarjoamme lapsille ja nuorille (alle 18 vuotta) ryhmän kanssa pääsyt tiettyihin kulttuuripalvelujen järjestämiin tapahtumiin alennetulla lipun hinnalla.	<p><b>OVK II:</b> Edistetty. Käytössä syksyllä 2023</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Alennettu lippu on käytössä.</p>			
		Kehitämme uuden etsivän nuorisotyön mallin tavoittamaan paremmin oppilaitoksissa opiskelevia nuoria.	<p><b>OVK II:</b> Käynnistetään syksyllä 2023</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Palvelumuotoiluprosessi käynnistetty syksyllä 2023.</p>			

Vastuu	Toimenpide	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet, TOTEUTUMINEN	Talousarvio 2024 sitovat tavoitteet	Taloussuunnittelu 2025-26 tavoitteet	2027-30
		Teemme nuorisotyötä laajemmin iltaisin ja viikonloppuisin.	<p><b>OVK II:</b> Toteutettu laaja kysely nuorille koskien mm. aukioloaikoja. Toteutetaan organisaatiomuutos 1.8. alkaen.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Kysely toteutettu marraskuussa 2023.</p> <p>Organisaatiomuutos toteutettu 1.8.2023 alkaen</p>			
SIHY	<ul style="list-style-type: none"> <li>Kehitämme lasten ja perheiden kohtaamispaikkoja osana perhekeskustoimintaa.</li> </ul>	Kehitämme Suopolun tuvan kohtaamispaikka toimintaa Klaukkalassa vuoden 2023 aikana. Toiminta käynnistyy syksyllä 2022.	<p><b>OVK II:</b> Toiminta käynnistynyt. Kävijöiden määrä lisääntynyt erilaisissa toiminnoissa alkuvuoden aikana.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Toimintasuunnitelma laadittu syksyllä 2023, toteutettu kaksi asiakaskyselyä vuoden 2023 aikana, kävijöiden määrää seurataan päivittäin, yhteistyötahojen - ja toimintojen määrä lisääntynyt alkuvuodesta (mm. MLL:n iltaperhekahvilatoiminta).</p>	Kehitämme Suopolun tuvan toimintaa laajentaen kohtaamispaikan toimintaa eri-ikäisille kuntalaisille.		Kehitämme avointa varhaiskasvatustoimintaa Kirkonkylässä ja Rajamäellä

## Valinta: Mahdollistamme parempaa arkea monipuolisten kulttuuri- ja liikuntapalveluiden avulla

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Tietolähde	Lähtötaso: 2019 2020* 2021**	2022	2023
<b>Asiakastyytyväisyys vapaa-ajan palveluihin:</b>					
KON	Kulttuuri- ja sivistyspalvelut indeksi (kysymyssarjan sisällön muutoksen vuoksi on vuosien –20 ja –22 tulos laskettu uudelleen)	Kuntapalvelut - tutkimus (FCG)	3,66/5*	3,50/5	3,62/5
KON	Liikuntapalvelut indeksi (kysymyssarjan sisällön muutoksen vuoksi on vuosien –20 ja –22 tulos laskettu uudelleen)	Kuntapalvelut - tutkimus (FCG)	3,94/5*	3,79/5	3,84/5
<b>Erilaisten tapahtumien määrä ja kehittyminen:</b>					
SIHY	Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden järjestämien tapahtumien määrä ja osallistujamäärä	Nurmijärven kunta	113 tapahtumaa, 20 993 osallistujaa**		311 tapahtumaa 25 467 osallistujaa
SIHY	Yksityisten järjestämien tapahtumien määrät Taaborinvuorella/Monikkosalissa	Nurmijärven kunta	17 tapahtumaa Taaborinvuorella 75 tapahtumaa Monikkosalissa		30 tapahtumaa Taaborinvuorella/ 75 tapahtumaa Monikkosalissa
SIHY	Kuntalaisten liikunta-aktiivisuuden kehitys: Terveysliikuntasuosituksen mukaan liian vähän liikkuvien osuus %	Terveys ja hyvinvoinnin laitos, THL	59,8 %*		58,7 %
SIHY	Liikuntaneuvonnan asiakkaiden määrä	Nurmijärven kunta	45*		60



Vastuu	Toimenpide	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet, TOTEUTUMINEN	Talousarvio 2024 sitovat tavoitteet	Taloussuunnittelu 2025–26 tavoitteet	2027–30
SIHY	<ul style="list-style-type: none"> <li>Mahdollistamme kulttuurihyvinvointia eri ikäryhmien tarpeet huomioiden sekä matalankynnyksen lähitapahtumia.</li> </ul>	<p>Käynnistämme uudistetun pääkirjaston suunnitelmallisen tapahtumatoiminnan.</p> <p>Panostamme lapsille ja perheille suunnattujen tapahtumien järjestämiseen eri puolilla kuntaa.</p> <p>Kirjaston ja varhaiskasvatuksen yhteistyön toimintamalli on käytössä ja kirjasto tarjoaa suunnitelmallisesti palveluja niin päiväkotien asiakkaille kuin henkilökunnallekin. Otamme Kaiku-kortin kokeilukäyttöön.</p>	<p><b>OVK II:</b> Tapahtumasuunnittelu on käynnistetty.</p> <p>Syksyn 2023 ja vuoden 2024 tapahtumasuunnittelussa on lisätty lapsille ja perheille suunnattuja tapahtumia.</p> <p>OKM:n avustus (12 000 €) hankkeelle myönnetty maaliskuussa 2023.</p> <p>Kaiku-kortti on käytössä. Sopimukset tehty kortin jakajien kanssa.</p>	<p>Kirjaston ja varhaiskasvatuksen yhteistyön toimintamalli on käytössä ja kirjasto tarjoaa suunnitelmallisesti palveluja niin päiväkotien asiakkaille kuin henkilökunnallekin. Vakinaistamme Kaiku-kortin käytön.</p>		<p>Suunnitteleme me taidekävelyn, joka esittelee kunnan julkista taidetta.</p>

			<p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Pääkirjastossa järjestettiin 127 kirjaston järjestämää tapahtumaa ja 27 ulkopuolisten järjestämää tapahtumaa.</p> <p>Lapsille ja perheille järjestettiin 142 tapahtumaa</p> <p>Hankerahoitus yhteistyömällin kehittämiseksi myönnetty 03/2023. Kehittämistyö käynnistyi syksyn 2023 aikana ja jatkuu keväällä 2024.</p> <p>Kaiku-kortin kokeilukäyttö alkoi syksyllä. Kortteja jaettiin 193 kpl ja niitä käytettiin 66 kertaa. Kokeilukäyttöä jatketaan vuoden 2024 ajan.</p>			
SIHY	<ul style="list-style-type: none"> <li>Mahdollistamme omaehtoista arkiliikuntaa sekä liikuntaneuvontaa eri-ikäisille.</li> </ul>	<p>Kuvaamme liikuntaneuvontaprosessit ja yhteistyökumppanit</p> <p>Kehitämme hyvinvointipassi-tuotetta yhteistyössä yhdistysten ja liikuntaseurojen kanssa.</p>	<p><b>OVK II:</b> Liikuntaneuvontaprosessien kuvaus ja yhteistyökumppanien määrittely käynnissä.</p> <p>Pilottikokeilu toteutettu. Pilottikokeilun jälkeen todettiin, ettei toimintamallia kannata kehittää eteenpäin.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Liikuntaneuvonnassa kävi 60 asiakasta vuonna 2023 (45 oli lähtötaso)</p>	Tuotamme arkiliikuntaan aktivoivia esittelyvideoita ja muita aktivointitapoja arkiliikunnan lisäämiseksi.		

## Valinta: Edistämme nurmijärveläisten työllistymisen edellytyksiä ja mahdollisuuksia osallistua työelämään

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Tietolähde	Lähtötaso: 2021 01-08/2022*	2023
KON	<b>Työllisyyspolulla edenneiden määrän kehitys:</b>			
KON	• Aktivointisuunnitelman kautta	Nurmijärven kunta	80 henkilöä*	Aktivointisuunnitelmien teko poistettiin kunnilta 2023 alussa
KON	• Nurmijärvi-lisän kautta työllistyneet	Nurmijärven kunta	7 henkilöä	8 henkilöä
KON	Nurmijärvi-lisä, käyttöasteen nousu	Nurmijärven kunta	18 923e/40 000e, käyttöaste 47 %	23 446e/40 000e, käyttöaste 78 %
KON	Työttömyysaste %	Uudenmaan ELY-keskus	7,60 %	8,3 %
KON	Pitkäaikaistyöttömyyden kehitys	Uudenmaan ELY-keskus	724 henkilöä	663
KON	Nuorisotyöttömyyden kehitys (alle 25 v.)	Uudenmaan ELY-keskus	196 henkilöä	221



Vastuu	Toimenpide	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet, TOTEUTUMINEN	Talousarvio 2024 sitovat tavoitteet	Taloussuunnittelu 2025-26 tavoitteet	2027-30
KON ja SIHY	<ul style="list-style-type: none"> <li>Kehitämme työllisyyspalveluiden toimintamalleja ja sisältöjä.</li> </ul>	<p>Nuorten työpaja toimii uudella mallilla.</p> <p>Valmistaudumme TE-palveluiden uudistukseen.</p>	<p><b>OVK II:</b> Nuorten työpajalla on tehty laajaa kehittämistyötä.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Nuorten työpajan sisällöt määritelty. Seinätön valmennus käynnistetty. Palvelutorin kehittäminen aloitettu syksyllä 2023 yhteistyössä kotouttamispalveluiden ja työllisyyspalveluiden kanssa.</p>	<p>Nuorten työpaja toimii uudella mallilla.</p> <p>Valmistaudumme TE-palveluiden uudistukseen ja kehitämme työllisyyspalveluiden toimintamalleja yhteistyössä perustettavan työllisyysalueen kanssa palvelujen vaikuttavuuden parantamiseksi.</p>	Uudistettujen TE-palveluiden kokonaisuus on toiminnassa muodostetulla työllisyysalueella.	Työllisyysalueen palveluita kehitetään osakkaiden ohjauksessa taloudellisesti ja toiminnallisesti tehokkaalla tavalla.
KON	<ul style="list-style-type: none"> <li>Edistämme erityistä tukea tarvitsevien työllistymismahdollisuuksia tekemällä yhteistyötä yritysten ja eri yhteisöjen kanssa.</li> </ul>	Lisäämme kunnan työllisyyspalveluiden tunnettuutta eri yrityksille ja yhteisöille.	<p><b>OVK II:</b> Kuuden Keski-Uudenmaan kunnan yhteisen valmistelun tuloksena TE-palveluiden järjestämissopimus ja palvelusuunnitelma ovat tulossa päätöksentekoon syys-lokakuussa.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Valtioneuvosto hyväksyi kuuden kunnan muodostettavan työllisyysalueen. Alueen toiminnan valmistelu 2024.</p>	Kunnan työllisyyspalveluiden tarjoamia mahdollisuuksia työllistämisen edistämiseen tehdään tunnetummaksi yrityksille ja yhteisöille.	Työllisyysalueen palvelut erityistä tukea tarvitseville sekä muille asiakasryhmille ovat saatavilla lähipalveluina.	Työllisyysalue tekee luontevaa yhteistyötä yritysten ja yhteisöjen kanssa työllistämisen edistämiseksi.

		<p>Yhteistyöllä sijoitettu henkilöitä työhön tai työkokeiluun.</p> <p>Työllisyyspalvelut neuvoo yrityksiä ja yhteisöjä työllistämisasiissa.</p>			
--	--	---	--	--	--

### Varmistamme toimivan yhteistyön rakentumisen hyvinvointialueen kanssa

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Tietolähde	Lähtötaso, laadinta 2022-2023
SIHY ja KON	Kunnan ja Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen välisen yhteistyön prosessien ja käytänteiden luominen, käyttöönotto ja ylläpitäminen	Nurmijärven kunta	-



Vastuu	Toimenpide	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet, TOTEUTUMINEN	Talousarvio 2024 sitovat tavoitteet	Taloussuunnittelu 2025-26 tavoitteet	2027-30
SIHY ja KON	<ul style="list-style-type: none"> <li>Toimimme aktiivisesti asukkaiden sosiaali- ja terveyspalveluiden turvaamiseksi sekä asiakaslähtöisyyden huomioimiseksi.</li> </ul>	<p>Osallistumme alueellisen oppilas- ja opiskelijahuollon yhteistyöryhmän toimintaan.</p> <p>Kehitämme vuoropuhelua vaikuttajatoimielinten eli vanhus ja vammaisneuvoston sekä nuorisovaltuuston kanssa.</p> <p>Selvitämme lähtötason sosiaali- ja terveyspalveluiden väliselle yhteistyölle yhteistyökyselyn keinoin.</p> <p>Kehitämme/vahvistamme hyvinvointialueen ja kunnan yhdyspintaa vastinpari-mallin luomisella operatiivisella tasolla.</p> <p>Toteutamme aktiivista edunvalvontaa yhteistyössä hyvinvointialueen kuntien luottamushenkilöiden kanssa.</p>	<p><b>OVK II:</b> Jatkuvaa kehittämistoimintaa. Uudet vaikuttajaelimet aloittavat 1.6.2023</p> <p>Parhaillaan menossa läpikäynti kuntien työryhmistä, joissa on mukana hyvinvointialueiden edustajat, koskee lasten ja nuorten palveluita.</p> <p>Pyritytty aktiivisesti vaikuttamaan Keusoten hyvinvointialueohjelman ja palveluverkon valmisteluun.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Opiskeluhoitosuunnitelma päivitetty 6/2023.</p> <p>Yhteiset opiskeluhoito-tapaamiset kunnassa toteutuvat.</p> <p>Nuorisovaltuustoon kutsutaan aktiivisesti eri viranhaltijoita vieraaksi.</p> <p>Kunnan virkamiehet ovat vierailleet vanhus- ja vammaisneuvoston kokouksissa sekä kertomassa ajankohtaisissa asioissa että osallistamassa neuvostoa eri päätöksentekoprosesseihin.</p> <p>Vuoden 2023 aikana on vaikuttettu aktiivisesti Keusoten palveluverkkovalmisteluun kunnan</p>	<p>Osallistumme alueellisen oppilas- ja opiskelijahuollon yhteistyöryhmän toimintaan. Varmistamme riittävän opiskeluhoollon henkilöstön yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.</p> <p>Kehitämme vuoropuhelua vaikuttajatoimielinten eli vanhus- ja vammaisneuvoston sekä nuorisovaltuuston kanssa.</p> <p>Selvitämme lähtötason sosiaali- ja terveyspalveluiden väliselle yhteistyölle yhteistyökyselyn keinoin.</p> <p>Kehitämme/vahvistamme hyvinvointialueen ja kunnan yhdyspintaa vastinparimallin luomisella operatiivisella tasolla.</p> <p>Toteutamme aktiivista edunvalvontaa yhteistyössä hyvinvointialueen kuntien luottamushenkilöiden kanssa.</p> <p>Edistämme omalla toiminnallamme kunnan ja Keusoten yhteisen tahtotilan muodostumista koskien tulevaisuuden</p>		



		<p>näkökulmasta.</p> <p>Lähtötasokyselyä yhteistyön tasosta ei ole vielä toteutettu.</p>	<p>palvelutarpeita ja palveluverkkoa.</p>		
--	--	--	---	--	--

## Teemakokonaisuus: Hyvinvoiva Nurmijärvi

### Painopiste: Toimimme eri yhteisöjen aktivoijana ja erilaisen toiminnan mahdollistajana

Valinta: Edistämme kunnassa palvelujen tuottamista yhteistyössä yritysten, kolmannen sektorin sekä eri yhteisöjen kanssa

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Tietolähde	Lähtötaso: 2021 05/2022* 2022**	2023
<b>Palvelutuotannon osuudet kunta ja kolmastaho:</b>				
KON	• TAPA 1: Kuinka paljon tehdään omana työnä ja kuinka paljon ostetaan ulkopuoliselta (budjettirakenne)	Nurmijärven kunta	<b>Konsernipalvelut: omana työnä 52 %, ostopalveluna 48 %</b> <b>Ympäristötoimiala: omana työnä 55 %, ostopalveluna 45 %</b>	<b>Konsernipalvelut: omana työnä 53 %, ostopalveluna 47 %</b> <b>Ympäristötoimiala: omana työnä 59 %, ostopalveluna 41 %</b>
SIHY	• TAPA 2: Määritellään osuus palveluista, joissa tuottaja on kunnan ulkopuolinen taho	Nurmijärven kunta	<b>Varhaiskasvatus 32 %*</b>	<b>Varhaiskasvatus 32 %</b>
SIHY	Nurmijärven harrastamisen malli. Kerhojen määrä sekä osallistuvien lasten määrä	Nurmijärven kunta	<b>kerhoja: 58 kpl</b> <b>kerhopaikkoja: 1 910 kpl</b> <b>osallistujia: 1 413 lasta</b>	<b>kerhoja: 98 kpl</b> <b>kerhopaikkoja: 1 876 kpl</b> <b>osallistujia: 1 406 kpl</b>
SIHY ja KON	Kuvailu tehdyistä toimenpiteistä ikäihmisten ja erityistä tukea tarvitsevien kuntalaisten yhteisöllisyyden edistämiseksi	Nurmijärven kunta	<b>Ikäntyneiden kohtaamispaikkatoiminnan ja yhteisöllisyyden edistämisen monialainen työryhmä on perustettu **</b>	<b>Onnenkimpale ry sai STEA-rahoituksen ikäntyneiden yhteisöllisyyden lisäämiseksi Olohuone-toiminnan avulla.</b>



Vastuu	Toimenpide	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet, TOTEUTUMINEN	Talousarvio 2024 sitovat tavoitteet	Taloussuunnittelu 2025–26 tavoitteet	2027–30
SIHY ja YMP	• Hyödynnämme palvelutuotannossa ja investointihankkeissa yksityisiä palveluntuottajia ja kolmannen sektorin toimijoita.	Vahvistamme yhteistyötä yksityisten palveluntuottajien kanssa varhaiskasvatuksessa. Määrittelemme yksityisen palvelutuotannon määrän.  Hyödynnämme investointihankkeissa yksityisiä tuottajia kunnan kokonaisedun mukaisesti.  Kehitämme edelleen yhteistyötä harrastamisen mallin toteuttamisessa yritysten ja yhdistysten kanssa.  Määritämme kunnan ja yksityisen sektorin roolit liikuntapalveluiden	<b>OVK II:</b> Hyödynnämme toiminnassamme puitesopimuksia sekä urakoiden kilpailuttamista.  Liikuntapaikkojen ja -reittien palvelujen tuottamisessa hyödynnämme mm. liikuntaseuroja.  Palvelusetelin sääntökirja on päivitetty 3/2023  Tiivistetty yhteistyötä yksityisten palveluntuottajien kanssa mm. neuvonnan, seurannan ja koulutusten järjestelyiden osalta.  Käyty keskustelua NUUKA-valmistelun yhteydessä	Hyödynnämme investointihankkeissa yksityisiä tuottajia kunnan kokonaisedun mukaisesti.  Määritämme kunnan ja yksityisen sektorin roolit liikuntapalveluiden tuottamisessa.  Päivitämme kulttuuriavustussääntöä strategian suuntaisesti.  Selvitämme neljännen		

		<p>tuottamisessa.</p> <p>Päivitämme kulttuuriavustussääntöä strategian suuntaisesti. Selvitämme neljännen sektorin mahdollisuudet avustuksen käyttäjänä.</p> <p>Laajennamme kaupallisten tapahtumajärjestäjien toiminnan osuutta kunnan eri toiminnoissa ja tapahtumissa.</p> <p>Kehitämme tapahtumatoiminnan sisältöjä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.</p>	<p>yksityisen palvelutuotannon määrästä.</p> <p>Harrastamisen malliin liittyvää yhteistyötä on kehitetty edelleen monipuolisempaan suuntaan.</p> <p>Teemme jatkuvaa kehittämistyötä.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Yksityisten palveluntuotannon määrä määritelty (alle 5 – v. enintään 40 %) palveluiden järjestämissuunnitelmassa.</p> <p>Yksityisten päiväkotien johtajat mukana kunnan järjestämässä johtajuuskoulutuksessa, kunnan edustajien ja palvelujärjestäjien säännölliset tapaamiset sekä tuen järjestämisen yhteissuunnittelu varhaiskasvatuslain mukaisesti.</p> <p>Yhteistyöneuvottelut Pilke päiväkotien kanssa edistyneet palvelun laajentamisen osalta.</p> <p>Päivitetty kulttuuriavustussääntö hyväksyttiin 12.9.2023. Selvitystyö neljännen sektorin mahdollisuuksista avustusten käyttäjänä jatkuu.</p> <p>Kulttuuritapahtumat kaupallisten toimijoiden järjestämien tapahtumien määrä: 105 (Monikko ja Taabori).</p> <p>Tapahtumatoiminnan sisältöjä kehitetään jatkuvasti.</p> <p>Harrastamisen mallissa tehdään aktiivista yhteistyötä kolmannen sektorin sekä yksityisten liikunta-alan toimijoiden kanssa.</p> <p>Investoinnit toteutetaan lähes aina yksityisillä palveluntuottajilla. Rakennuttamisen tehtävissä apuna käytetään myös yksityisiä palveluntuottajia</p>	<p>sektorin mahdollisuudet avustuksen käyttäjänä.</p> <p>Laajennamme kaupallisten tapahtumajärjestäjien toiminnan osuutta kunnan eri toiminnoissa ja tapahtumissa.</p> <p>Kehitämme tapahtumatoiminnan sisältöjä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa</p>		
SIHY, KON ja YMP	<ul style="list-style-type: none"> <li>Edistämme toimivan yhteistyön rakentumista kunnan ja eri toimijoiden välillä.</li> </ul>	<p>Valmistelemme kunnan strategiaa toteuttavia ohjelmia eri toimijoiden kanssa.</p>	<p><b>QVK II:</b> Ohjelmien valmistelussa on käytetty laajasti osallistamista. Kehitämme ja valmistelemme merkittävien</p>	<p>Valmistelemme kunnan strategiaa toteuttavia ohjelmia eri toimijoiden kanssa.</p>		

			<p>rakennushankkeiden ohjausryhmäyöskentelyä osana hallintosääntöuudistusta ja rakennusprojektien kehittämistä.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Kehitämme ja valmistelemme merkittävien rakennushankkeiden ohjausryhmäyöskentelyä osana hallintosääntöuudistusta ja rakennusprojektien kehittämistä.</p> <p>Ohjelmien valmistelussa on käytetty laajasti osallistamista.</p>			
SIHY	<ul style="list-style-type: none"> <li>Tuemme erilaisen harrastustoiminnan kehittämistä sekä erityisesti ikäihmisten aktiivisen arjen mahdollisuuksia avustamalla kolmannen sektorin toimijoita.</li> </ul>	<p>Kehitämme avustusjärjestelmän vaikuttavuuden arviointia.</p>	<p><b>OVK II:</b> Liittyy kunnan laajempaan avustuskäytäntöjen tarkasteluun.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Avustuskäytäntöjen kehittämisestä järjestettiin yhteinen workshop yhdistystoimijoiden kesken. Avustuskäytäntöjen kehittäminen on ollut seuraparlamentin yhtenä aiheena. Kehittäminen jatkuu edelleen.</p>	<p>Kehitämme avustusjärjestelmän vaikuttavuuden arviointia</p>		
SIHY	<ul style="list-style-type: none"> <li>Kehitämme ikäihmisten ja muiden erityisen tuen tarpeessa olevien kuntalaisten yhteisöllisyyttä tukevaa toimintaa yhdessä kuntalaisten, järjestöjen sekä eri yhteisöjen kanssa.</li> </ul>	<p>Kehitämme ikääntyneiden kohtaamispaikkatoimintaa toimintasuunnitelman mukaisesti, yhteisöllisyyden edistämiseksi.</p> <p>Tarjoamme erityistä tukea tarvitseville ryhmille pääsyn tiettyihin kulttuuripalvelujen järjestämiin tapahtumiin alennetulla lipun hinnalla.</p>	<p><b>OVK II:</b> Kohtaamispaikkatoiminta tunnetaan nimellä Olohuone-toimintamalli, joka on käytössä Kirkonkylällä ja toiminta laajenee Klaukkalaan elokuussa 2023. Hanke on saanut kolmevuotisen Stea-rahoituksen.</p> <p>Kaiku-kortti on käytössä.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Kaiku-kortti otettiin kokeilukäyttöön syksyllä 2023. Alennetut lippujen hinnat kulttuuripalveluiden järjestämiin tapahtumiin ovat voimassa.</p> <p>Kohtaamispaikka toiminta on laajentunut Kirkonkylältä Klaukkalaan.</p>	<p>Kehitämme ikääntyneiden ja muiden kuntalaisten kohtaamispaikkatoimintaa toimintasuunnitelman mukaisesti, yhteisöllisyyden edistämiseksi.</p>	<p>Otamme kirjastoissa käyttöön Digilukutaito-hankkeessa kehitetyn toimintamallin</p>	

## Teemakokonaisuus: Turvallisen ja monipuolisen asumisen Nurmijärvi

Turvallisessa ja monipuolisessa asumisessa korostuvat asuin ympäristöjen kehittäminen näiden omien erityispiirteiden kautta sekä hallittu väestönkasvu. Kärkiajatuksena toimii näkemys siitä, että Nurmijärven kaikissa päätaajamissa kohtaavat luonnonrauha ja elävät keskustat. Väljyyttä, rauhaa ja vehreää idylliä on myös Nurmijärven monissa omaleimaisissa kylissä. Asumisratkaisut ovat monimuotoisia, päätaajamien keskusta-alueiden kehittämiseen panostetaan ja alueiden viihtyisiä yleisilme on myös tärkeä veto- ja pitovoimatekijä. Väestönkasvun hallittavuus puolestaan kumpuaa tarpeesta vastuullisen taloudenpitoon ja kuntalaisten verorahojen tarkkaan käyttöön.

# Turvallisen ja monipuolisen asumisen Nurmijärvi

## Huolehdimme asuin ympäristöjen kehittämisestä

Nurmijärvellä on hyvä asua. Kehitämme asuinalueitamme niiden omien erityispiirteiden kautta. Nurmijärven kaikissa päätaajamissa kohtaavat luonnonrauha ja elävät keskustat. Väljyyttä, rauhaa ja vehreää idylliä on myös Nurmijärven monissa omaleimaisissa kylissä. Palveluiden ja julkisen liikenteen kehittyminen sekä turvallisuus ja alueiden viihtyisiä yleisilme ovat meille tärkeitä.

### Tarjoamme monimuotoisia asumisratkaisuja kysyntää vastaavasti

- Lisäämme pientalotuotannon osuutta uudisrakentamisessa huolehtimalla uusien pientaloalueiden kaavoittamisesta.
- Huolehdimme asumisen monipuolisuudesta erilaiset elämäntilanteet ja asumistarpeet huomioiden.
- Etsimme eri kumppaneiden kanssa ratkaisuja, jotka yhdistävät ikääntyvien asukkaiden asumisen, palvelut ja yhteisöllisyyden.
- Lisäämme rakentamismahdollisuuksia haja-asutusalueelle painottaen kyliin ja näiden läheisyyteen rakentamista.
- Edistämme puurakentamista ja rakentamisen kestävyttä.

### Luomme edellytyksiä päätaajamien keskusta-alueiden kehittymiselle palveluiltaan monipuolisemmiksi

- Edistämme taajamien ostovoiman lisäämisen edellytyksiä täydennysrakentamalla taajamien keskusta-alueita. Täydennysrakentamisessa huolehdimme asuin ympäristöjen vehreydestä.
- Tuemme päätaajamien keskusta-alueiden kehittymistä maankäytön ja kaavoituksen keinoin. Etsimme aktiivisesti yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa paikallisia kiinteistökehityskohteita jalostettavaksi.
- Huomioimme pitkän aikavälin suunnittelussa kunnan palveluysiköiden sijoittumisen hyvin saavutettaville paikoille. Painopisteenä on sijainti liikenteen solmukodissa tai muiden hyvien liikenneyhteyksien varrella.

### Edistämme taajamien ja muiden keskeisten alueiden viihtyisyyttä panostamalla siisteyteen sekä turvallisuuteen

- Edistämme siisteyttä, viihtyvyyttä ja turvallisuutta painottaen erityisesti Klaukkalan keskusta-alueita.
- Kannustamme ja tuemme kuntalaisia ja eri yhteisöjä toimimaan yhdessä alueiden viihtyvyyden ja turvallisuuden edistämiseksi kaikissa taajamissa ja kylissä.

## Tavoittelemme hallittua väestönkasvua siten, että huomioimme palveluverkon kestävyuden

Nurmijärvi on kasvukunta myös tulevaisuudessa. Samalla kun väestönkasvu on meille osoitus elinvoimaisuudesta, edellyttää kasvu myös tarkkaa ja vastuullista taloudenpitoa sekä pitkäjänteistä ja ennakoivaa suunnittelua.

### Tavoittelemme keskimäärin 1,5 prosentin väestönkasvua

- Kehitämme ja suunnittelemme investointejamme, sekä asunto- ja palvelutuotantoa tasapainoisesti, hallitusti ja ennakoivasti.
- Kehitämme palvelutarpeita ennakoivaa rullavaa palveluverkkosuunnitelmaa suhteessa maankäytön pitkän aikavälin suunnitelmiin.

### Kehitämme maankäyttöä ja kaavoitusta pitkäjänteiseksi ja ennakoivaksi

- Luomme edellytykset koko tontintuotantoketjun sujuvuudelle.
- Huolehdimme maankäytön ja kaavoituksen resurssien riittävydestä.
- Ohjaamme maankäyttöä ja kaavoitusta asumisen ohjelmalla sekä maankäytön tavoiteohjelmalla (MATA).



### TEEMAA TOTEUTTAVAT OHJELMAT JA SUUNNITELMAT

- Asumisen ohjelma
- Maankäytön tavoiteohjelma
- Maapoliittinen ohjelma
- Palveluverkkosuunnitelma
- Hyvinvointisuunnitelma
  - Puurakentamisen toimenpidesuunnitelma

## Painopiste: Huolehdimme asuin ympäristöjen kehittämisestä

### Valinta: Tarjoamme monimuotoisia asumisratkaisuja kysyntää vastaavasti

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Tietolähde	Lähtötaso: 2021 2022*	2023																																																																																																				
YMP	Pientalotuotannon lisääminen	Nurmijärven kunta	2020- ja 2030-luvuilla rakentumassa/tulossa osittain pientalovaltaisia ja yhtiömuotoisia pientaloalueita esim. Klaukkalassa Vanha-Klaukka ja Jokimetsä, Kirkonkylällä Heinoja ja Rajamäellä Kylänpää ja Uudenniitun alue. *	Heinoja II asemakaavahyväksytyt 12/2023.																																																																																																				
KON:	<b>Asumisen monipuolisuus:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Nykyisten kaavojen toteuttaminen, asuntotuotanto. Talotyyppijakauma, hallintamuodot, huoneistojakauma, pinta-alat</li> </ul>	Nurmijärven kunta	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="4">valmistuneet asunnot, lkm</th> </tr> <tr> <th></th> <th>2021</th> <th>2022</th> <th>2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>omakotitalo ja paritaloasunto</td> <td>109</td> <td>191</td> <td>127</td> </tr> <tr> <td>rivitaloasunto</td> <td>76</td> <td>70</td> <td>24</td> </tr> <tr> <td>kerrostaloasunto</td> <td>125</td> <td>175</td> <td>367</td> </tr> <tr> <td>yhteensä</td> <td>309</td> <td>436</td> <td>518</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="4">huoneistojakauma, kpl</th> </tr> <tr> <th></th> <th>2021</th> <th>2022</th> <th>2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>huoneluku 1</td> <td>69</td> <td>19</td> <td>74</td> </tr> <tr> <td>huoneluku 2</td> <td>64</td> <td>127</td> <td>191</td> </tr> <tr> <td>huoneluku 3</td> <td>49</td> <td>81</td> <td>122</td> </tr> <tr> <td>huoneluku 4</td> <td>77</td> <td>136</td> <td>71</td> </tr> <tr> <td>huoneluku 5 tai enemmän</td> <td>50</td> <td>73</td> <td>60</td> </tr> </tbody> </table>	valmistuneet asunnot, lkm					2021	2022	2023	omakotitalo ja paritaloasunto	109	191	127	rivitaloasunto	76	70	24	kerrostaloasunto	125	175	367	yhteensä	309	436	518	huoneistojakauma, kpl					2021	2022	2023	huoneluku 1	69	19	74	huoneluku 2	64	127	191	huoneluku 3	49	81	122	huoneluku 4	77	136	71	huoneluku 5 tai enemmän	50	73	60	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="4">huoneistokoot, m<sup>2</sup> (keskiarvo)</th> </tr> <tr> <th></th> <th>2021</th> <th>2022</th> <th>2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>omakotitalo ja paritaloasunto</td> <td>131</td> <td>129</td> <td>136</td> </tr> <tr> <td>rivitaloasunto</td> <td>66</td> <td>63</td> <td>71</td> </tr> <tr> <td>kerrostaloasunto</td> <td>38</td> <td>57</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="4">hallintamuotojakauma, osuus valmistuneista asunnoista (%)</th> </tr> <tr> <th></th> <th>2021</th> <th>2022</th> <th>2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>vaaparahotteinen omistusasunto</td> <td>67</td> <td>54</td> <td>63</td> </tr> <tr> <td>vaaparahotteinen vuokra-asunto*</td> <td>17</td> <td>0</td> <td>14</td> </tr> <tr> <td>pitkän korkotuen vuokra-asunto</td> <td>9</td> <td>0</td> <td>23</td> </tr> <tr> <td>lyhyen korkotuen vuokra-asunto</td> <td>7</td> <td>29</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>asumisoikeusasunto</td> <td>0</td> <td>17</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table> <p>* perustuu arvioon</p>	huoneistokoot, m <sup>2</sup> (keskiarvo)					2021	2022	2023	omakotitalo ja paritaloasunto	131	129	136	rivitaloasunto	66	63	71	kerrostaloasunto	38	57	50	hallintamuotojakauma, osuus valmistuneista asunnoista (%)					2021	2022	2023	vaaparahotteinen omistusasunto	67	54	63	vaaparahotteinen vuokra-asunto*	17	0	14	pitkän korkotuen vuokra-asunto	9	0	23	lyhyen korkotuen vuokra-asunto	7	29	0	asumisoikeusasunto	0	17	0
valmistuneet asunnot, lkm																																																																																																								
	2021	2022	2023																																																																																																					
omakotitalo ja paritaloasunto	109	191	127																																																																																																					
rivitaloasunto	76	70	24																																																																																																					
kerrostaloasunto	125	175	367																																																																																																					
yhteensä	309	436	518																																																																																																					
huoneistojakauma, kpl																																																																																																								
	2021	2022	2023																																																																																																					
huoneluku 1	69	19	74																																																																																																					
huoneluku 2	64	127	191																																																																																																					
huoneluku 3	49	81	122																																																																																																					
huoneluku 4	77	136	71																																																																																																					
huoneluku 5 tai enemmän	50	73	60																																																																																																					
huoneistokoot, m <sup>2</sup> (keskiarvo)																																																																																																								
	2021	2022	2023																																																																																																					
omakotitalo ja paritaloasunto	131	129	136																																																																																																					
rivitaloasunto	66	63	71																																																																																																					
kerrostaloasunto	38	57	50																																																																																																					
hallintamuotojakauma, osuus valmistuneista asunnoista (%)																																																																																																								
	2021	2022	2023																																																																																																					
vaaparahotteinen omistusasunto	67	54	63																																																																																																					
vaaparahotteinen vuokra-asunto*	17	0	14																																																																																																					
pitkän korkotuen vuokra-asunto	9	0	23																																																																																																					
lyhyen korkotuen vuokra-asunto	7	29	0																																																																																																					
asumisoikeusasunto	0	17	0																																																																																																					
KON:	<ul style="list-style-type: none"> <li>Uudet kaavat. Miten kaavoituksessa on huolehdittu asumisen monipuolisuudesta</li> </ul>	Nurmijärven kunta	<b>Asumisen monipuolisuudelle ei ole asetettu selviä tavoitteita. Asumisen monipuolisuuden tavoiteasetantaa työestetään jatkossa Maankäytön tavoiteohjelman (MATA) asumisohjelman osassa. *</b>	<b>Asumisen ohjelma 2023–2030 hyväksyttiin 06/2023.</b> Kyseessä on asumisen ohjelman ensimmäinen versio, joka keskittyy yhtiömuotoisen uudistuotannon ohjaamiseen. Työn edetessä tarkastelussa myös erityisryhmien asumistarpeet erityisesti ikääntyvien asumisen kehittäminen.																																																																																																				
YMP	<b>Rakentamismahdollisuudet haja-alueille:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>Rakentamisen mahdollistaminen: Hyväksytyt yleiskaavat, yleiskaavojen laatiminen maaseutualueille</li> </ul>	Nurmijärven kunta	<b>Maaseutualueiden oikeusvaikutteinen yleiskaava laadittu Lepsämään, Perttulaan ja Valkjärvelle. Lisäksi Vantaanjoen maaseutualueen oikeusvaikutteinen osayleiskaava *</b>	<b>Elinvoimalautakunta palautti Metsäkylän osayleiskaavaluonnoksen uudelleen valmisteltavaksi 12/2023</b>																																																																																																				

YMP	Asuntotuotanto: Asemakaava-alueiden ulkopuolella valmistuvien omakoti- ja paritalojen määrä per vuosi	Nurmijärven kunta	vuosi 2021: 20 erillispientaloa asemakaava-alueiden ulkopuolelle vuosi 2022: 27 erillispientaloa asemakaava-alueiden ulkopuolelle	Vuosi 2023: 18 erillispientaloa asemakaava-alueiden ulkopuolelle
-----	---	-------------------	--	--



Vastuu	Toimenpide	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet, TOTEUTUMINEN	Talousarvio 2024 sitovat tavoitteet	Taloussuunnittelu 2025–26 tavoitteet	2027–30
YMP	<ul style="list-style-type: none"> <li>Lisäämme pientalotuotannon osuutta uudisrakentamisessa huolehtimalla uusien pientaloalueiden kaavoittamisesta.</li> </ul>	Saatamme Jokimetsän pientaloalueen asemakaavan ehdotusvaiheeseen.	<p><b>OVK II:</b> Jokimetsän asemakaavan laatiminen on ollut arvioitua hitaampaa, koska on tarvittu lisäselvityksiä. Luonnosta valmistellaan, nähtävillä arviolta keväällä 2024, jonka jälkeen siirrytään ehdotusvaiheeseen.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Jokimetsän asemakaavan laatiminen on ollut arvioitua hitaampaa, koska on tarvittu lisäselvityksiä. Luonnosta valmistellaan ja selvityksiä on täydennetty. Vuoden 2023 aikana kunta osti aluetta, joka voidaan liittää Jokimetsän kaava-alueeseen. Sudentullin työpaikka-alueen kaavan laatiminen on priorisoitu kiireellisemmäksi.</p>	Valmistelemme Jokimetsän pientaloalueen asemakaavan ehdotusta vuoden 2025 keväällä nähtävillä asetettavaksi.	Toimimme Maankäytön tavoiteohjelman (MATA) tavoitteiden mukaisesti.	Toimimme MATA tavoitteiden mukaisesti.
YMP ja KON	<ul style="list-style-type: none"> <li>Huolehdimme asumisen monipuolisuudesta erilaiset elämäntilanteet ja asumistarpeet huomioiden.</li> </ul>	<p>Kehitämme asuntojen monipuolisuutta säätelevän asema-kaavamääräyksen.</p> <p>Huolehdimme voimassa olevien kaavojen ajantasaisuudesta keskeisillä alueilla tarpeen mukaan.</p>	<p><b>OVK II:</b> Asemakaavamääräyksen kehittäminen ajoittuu syksyille 2023.</p> <p>Sähkölaitoksen kaavaehdotuksen laatiminen kumppanin kanssa ajoittuu syksyille 2023.</p> <p>Asumisen ohjelma 2023–2030 on laadittu ja hyväksytty (KH 5.6.2023 §86). Ohjelman ensimmäinen versio keskittyy yhtiömuotoisen asuntotuotannon ohjaamiseen. Ohjelmaa laajennetaan päivitysten yhteydessä.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Asemakaavamääräyksen kehittäminen tehdään tapauskohtaisesti asumisen ohjelman periaatteiden perusteella.</p>	Huolehdimme voimassa olevien kaavojen ajantasaisuudesta keskeisillä alueilla tarpeen mukaan.	Huolehdimme voimassa olevien kaavojen ajantasaisuudesta keskeisillä alueilla tarpeen mukaan Maankäytön tavoiteohjelman (MATA) mukaisesti.	Huolehdimme voimassa olevien kaavojen ajantasaisuudesta keskeisillä alueilla tarpeen mukaan MATA tavoitteiden mukaisesti.



YMP	<ul style="list-style-type: none"> <li>Etsimme eri kumppaneiden kanssa ratkaisuja, jotka yhdistävät ikääntyvien asukkaiden asumisen, palvelut ja yhteisöllisyyden.</li> </ul>	Käymme vuoropuhelua uusista konsepteista eri toimijoiden kanssa.	<p>Sähkölaitoksen kaavaehdotuksen laatiminen kumppanin kanssa on vienyt odotettua kauemmin. Ehdotus ajoittuu keväälle 2024.</p> <p>Asumisen ohjelma 2023–2030 on laadittu ja hyväksytty (KH 5.6.2023 §86). Ohjelman ensimmäinen versio keskittyy yhtiömuotoisen asuntotuotannon ohjaamiseen. Ohjelmaa laajennetaan päivitysten yhteydessä.</p>	Huomioimme tarpeet maankäytön suunnittelussa ja toimimme yhteistyössä eri toimijoiden kanssa kohteiden toteuttamisen edistämiseksi.	Huomioimme tarpeet maankäytön suunnittelussa ja toimimme yhteistyössä toimijoiden kanssa kohteiden toteuttamisen edistämiseksi.	Huomioimme tarpeet maankäytön suunnittelussa ja toimimme yhteistyössä toimijoiden kanssa kohteiden toteuttamisen edistämiseksi.
			<p><b>OVK II:</b> Perustettu poikkihallinnollinen työryhmä. Selvitetty lähikuntien toteutettuja konsepteja ja käyty tutustumassa näihin mm. Tuusulassa ja Järvenpäässä.</p> <p>Selvitetään asemakaavoituksen keinoin edistää hankekokonaisuuksia.</p>			
			<p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Perustettu poikkihallinnollinen työryhmä. Selvitetty lähikuntien toteutettuja konsepteja ja käyty tutustumassa näihin mm. Tuusulassa ja Järvenpäässä.</p> <p>Selvitetään mahdollisuuksia hankekokonaisuuksien edistämiseksi.</p>			
YMP	<ul style="list-style-type: none"> <li>Lisäämme haja-asutusalueelle painottaen kyliin ja näiden läheisyyteen rakentamista.</li> </ul>	Haja-asutusalueen rakentaminen ja osayleiskaavojen laatiminen toteutetaan uudistettujen toimintaperiaatteiden mukaisesti, huomioiden kaavoituksen kehittämisen työryhmän ja seurantaryhmän työ	<p><b>OVK II:</b> Valmistelu on edennyt ollen ensisijainen tehtävä.</p> <p>Selvitetään lakiuudistuksen laatijan kanssa syksyn 2023 aikana rakentamislakiuudistuksen vaikutukset haja-alueiden rakentamiseen 1.1.2025 lukien.</p>	Haja-asutusalueen rakentaminen ja osayleiskaavojen laatiminen toteutetaan uudistettujen toimintaperiaatteiden mukaisesti.	Haja-asutusalueen rakentaminen ja osayleiskaavojen laatiminen toteutetaan uudistettujen toimintaperiaatteiden mukaisesti.	Haja-asutusalueen rakentaminen ja osayleiskaavojen laatiminen toteutetaan uudistettujen toimintaperiaatteiden mukaisesti.
			<p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Selvitettiin lakiuudistuksen laatijan kanssa syksyn 2023 aikana rakentamislakiuudistuksen vaikutukset haja-alueiden rakentamiseen 1.1.2025 lukien. Tapaamisen perusteella</p>		Haja-asutusalueiden vesiosuuskuntien yhteistyön jatkaminen vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaisesti.	

YMP

- Edistämme puurakentamista ja rakentamisen kestävyyttä.

laaditun periaatteen mukaisesti kunnanhallitus linjasi, ettei maaseudun osayleiskaavoissa esitetä tilakohtaisesti rakentamismahdollisuuksia.

Valmistelu on edennyt ollen ensisijainen tehtävä. Metsäkylän osayleiskaavaluonnos laadittiin elinvoimalautakunnan käsittelyyn 12/2023 kunnanhallituksen syksyllä 2023 linjaaman periaatteen mukaisesti eli maaseutualueiden osayleiskaavoissa ei esitetä tilakohtaisesti rakentamismahdollisuuksia. Elinvoimalautakunta palautti luonnoksen uudelleen valmisteltavaksi.

Ei tavoitetta v. 2023.

Laadimme asemakaavoituksen ja tilakeskuksen yhteistyönä puurakentamisen toimenpidesuunnitelman koskien sekä kunnan rakentamista, että yksityisten rakentamista.

Klaukkalan minipalveluverkko kilpailutuksessa on tarkoitus pisteytyksellä suosia puurakentamista

**Valinta: Luomme edellytyksiä päätaajamien keskusta-alueiden kehittymiselle palveluiltaan monipuolisemmiksi**

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Tietolähde	Lähtötaso 2021	2022	2023
	<b>Taajamien täydennysrakentaminen:</b>				
KON	Täydennysrakentamisen tai korvaavan täydennysrakentamisen määrä (talo, kem, asunnot, käyttötarkoitus) taajamien keskusta-alueilla	Nurmijärven kunta	<p><b>Klaukkalan taajaman keskusta-alueille valmistui täydennysrakentamisena:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- 5 kerrostaloa (yhteensä 125 asuntoa). Vaparaohitteisia omistusasuntoja, vaparaohitteisia vuokra-asuntoja sekä lyhyellä korkotuella rakennettuja asuntoja.</li> <li>- Lisäksi Viirinlaakso I:n kaupantontti rakentumassa.</li> </ul>	<p><b>Klaukkalan taajaman keskusta-alueille valmistui täydennysrakentamisena:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- 2 pienkerrostalokohdetta (yhteensä 23 vaparaohitteista omistusasuntoa)</li> </ul> <p><b>Kirkonkylän taajaman keskusta-alueille valmistui täydennysrakentamisena:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- 2 rivitalokohdetta (yhteensä 48 lyhyen korkotuen vuokra-asuntoa)</li> </ul>	<p><b>Klaukkalan taajaman keskusta-alueille valmistui täydennysrakentamisena:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- 3 kerrostalokohdetta (yhteensä 113 vaparaohitteista asuntoa)</li> </ul> <p><b>Kirkonkylän taajaman keskusta-alueelle valmistui täydennysrakentamisena:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- 1 kerrostalokohde (58 senioreille kohdennettua pitkän korkotuen vuokra-asuntoa)</li> </ul>
KON ja YMP	Käynnissä olevat ja suunnitellut kiinteistökehitys- ja keskusta-alueen kehittämishankkeet	Nurmijärven kunta		<p><b>Kirkonkylä: vanha sähkölaitoksen kaavamuutos on vireillä, Rantapuiston miniomakotitalojen kaava on hyväksytty. Klaukkala: Kyijynpuiston kaavamuutos on ehdotuksena nähtävillä.</b></p>	<p><b>Kirkonkylä: ns. Vanhan sähkölaitoksen alueen asemakaavamuutosehdotusta on valmistelu kumppanin kanssa. Klaukkala: Kyijynpuiston kaavamuutos on hyväksytty.</b></p>
KON	Kuntalaisten koettu palvelutyytyväisyys asuntojen, työpaikkojen ja palvelujen sijoitteluun	Kuntapalvelut - tutkimus (FCG)	3,14/5	3,11/5	3,2/5



Vastuu	Toimenpide	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet, TOTEUTUMINEN	Talousarvio 2024 sitovat tavoitteet	Taloussuunnittelu 2025-26 tavoitteet	2027-30
YMP	<ul style="list-style-type: none"> <li>Edistämme taajamien ostovoiman lisäämisen edellytyksiä täydennysrakentamalla taajamien keskusta-alueita. Täydennysrakentamisessa huolehdimme asuin ympäristöjen vehreydestä.</li> </ul>	Laadimme valmiiksi Kirkonkylän kehittämissuunnitelman.	<p><b>OVK II:</b> Suunnitelman laatiminen edistyy siten, että suunnitelma on valmis vuoden vaihteessa 2023/2024, päätöksenteko 2024.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Suunnitelman laatiminen on edistynyt siten, että suunnitelma on valmis alkuvuodesta 2024 ja hyväksyminen keväällä 2024.</p>	Alamme toteuttaa Kirkonkylän kehittämissuunnitelmaa esille tulevien hankkeiden osalta.	Laadimme Klaukkalan keskustan kehittämissuunnitelman.	Laadimme Rajamäen keskustan kehittämissuunnitelman.

Vastuu	Toimenpide	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet, TOTEUTUMINEN	Talousarvio 2024 sitovat tavoitteet	Taloussuunnittelu 2025-26 tavoitteet	2027-30
YMP	<ul style="list-style-type: none"> <li>Tuemme päätaajamien keskusta-alueiden kehittämistä maankäytön ja kaavoituksen keinoin.</li> </ul>	Laadimme Kirkonkylän kehittämissuunnitelman.	<p><b>OVK II:</b> Suunnitelman laatiminen edistyy siten, että suunnitelma on valmis vuoden vaihteessa 2023/2024, päätöksenteko 2024.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Suunnitelman laatiminen on edistynyt siten, että suunnitelma on valmis alkuvuodesta 2024 ja hyväksyminen keväällä 2024.</p>	Alamme toteuttaa Kirkonkylän kehittämissuunnitelmaa esille tulevien hankkeiden osalta.	Laadimme Klaukkalan keskustan kehittämissuunnitelman.	Laadimme Rajamäen keskustan kehittämissuunnitelman.
KON	<ul style="list-style-type: none"> <li>Etsimme aktiivisesti yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa paikallisia kiinteistökehityskohteita jalostettavaksi.</li> </ul>	Tarkastelemme Kirkonkylän kehittämissuunnitelman yhteydessä.	<p><b>OVK II:</b> Suunnitelman laatiminen edistyy siten, että suunnitelma on valmis vuoden vaihteessa 2023/2024, päätöksenteko 2024.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Suunnitelman laatiminen on edistynyt siten, että suunnitelma on valmis alkuvuodesta 2024 ja hyväksyminen keväällä 2024.</p>	Alamme toteuttaa Kirkonkylän kehittämissuunnitelmaa esille tulevien hankkeiden osalta.	Tarkastelemme Klaukkalan keskustan kehittämissuunnitelman yhteydessä.	Tarkastelemme Rajamäen keskustan kehittämissuunnitelman yhteydessä vuonna 2027.
SIHY, YMP ja KON	<ul style="list-style-type: none"> <li>Huomioimme pitkän aikavälin suunnittelussa kunnan palveluyksiköiden sijoittumisen hyvin saavutettaville paikoille. Painopisteenä on sijainti liikenteen solmukodissa tai muiden hyvien liikenneyhteyksien varrella.</li> </ul>	Varaamme asemakaavoituksessa palvelutuotannon tontteja hyvin saavutettaville alueille tarpeita vastaavasti.	<p><b>OVK II:</b> Nurmijärven yhteiskoulun NYK:n asemakaavan laatiminen etenee, luonnos oli nähtävillä keväällä 2023 ja kaavaehdotusta laaditaan syksyllä 2023.</p> <p>NUUKA-työn yhteydessä on kartoitettu mahdollisia vaihtoehtoja kouluille ja päiväkodeille. Keskustelua on käyty uuden koulun sijoittumisesta Klaukkalaan.</p> <p>Klaukkalan alueen minipalveluverkkotyö on aloitettu ja valmistuu vuoden 2023 aikana. Päätöksenteko alkuvuonna 2024.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Nurmijärven yhteiskoulun NYK:n asemakaavan laatiminen etenee, luonnos oli nähtävillä keväällä 2023 ja kaavaehdotusta laaditaan samanaikaisesti rakennussuunnitelman kanssa.</p> <p>NYK-hankesuunnitelmien päivittäminen v. 2024 keväällä.</p>	Varaamme asemakaavoituksessa palvelutuotannon tontteja hyvin saavutettaville alueille tarpeita vastaavasti.	Varaamme asemakaavoituksessa palvelutuotannon tontteja hyvin saavutettaville alueille tarpeita vastaavasti.	Varaamme asemakaavoituksessa palvelutuotannon tontteja hyvin saavutettaville alueille tarpeita vastaavasti.

Vastuu	Toimenpide	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet, TOTEUTUMINEN	Talousarvio 2024 sitovat tavoitteet	Taloussuunnittelu 2025-26 tavoitteet	2027-30
			Klaukkalan alueen minipalveluverkkotyö on aloitettu ja valmistuu vuoden 2023 aikana. Päätöksenteko alkuvuonna 2024. Asemakaavoitus aloittaa palveluverkkosuunnitelman edellyttämät mahdolliset asemakaavamuutokset Klaukkalan minipalveluverkkoa koskevan päätöksen jälkeen.			

### Valinta: Edistämme taajamien ja muiden keskeisten alueiden viihtyisyyttä panostamalla siisteyteen sekä turvallisuuteen

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Tietolähde	Lähtötaso 2019 2020* 2021**	2022	2023
	<b>Asukastyytyväisyyden kehitys koko kunnassa:</b>				
KON	• Turvallisuus indeksi	Kuntapalvelut - tutkimus (FCG)	3,93/5 *	3,70/5	3,81/5
YMP	• Keskustan katujen puhtaus ja siisteys	Yhdyskuntatekniset palvelut –tutkimus (FCG)	3,56/5**	3,16/5	3,14/5 (satunnaisotoksen ja kotisivujen kautta saadut vastaukset yhteensä) 3,59/5 (vain satunnaisotoksen kautta saadut vastaukset)
YMP	• Keskustan ulkopuolisten katujen puhtaus ja siisteys	Yhdyskuntatekniset palvelut –tutkimus (FCG)	3,25/5**	2,88/5	2,92/5 (satunnaisotoksen ja kotisivujen kautta saadut vastaukset yhteensä) 3,33/5 (vain satunnaisotoksen kautta saadut vastaukset)
YMP	• Keskusta-alueiden viihtyisyyttä kohentavat toimenpiteet	Nurmijärven kunta	Kevät 260 säkillistä. Syksy 0 säkillistä.		Kevät: 119 säkillistä Syksy: 3 säkillistä
YMP	• Klaukkalan keskusta-alueiden viihtyisyyttä kohentavat toimenpiteet	Nurmijärven kunta		Hyväksytyn Klaukkalantien kohennussuunnitelman mukaisesti priorisoidut toimenpiteet toteutuvat määrärahojen puitteissa vuosittain.	Toteutunut vuoden 2023 investointimäärärahan puitteissa.



Vastuu	Toimenpide	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet, TOTEUTUMINEN	Talousarvio 2024 sitovat tavoitteet	Taloussuunnittelu 2025–26 tavoitteet	2027–30
YMP	<ul style="list-style-type: none"><li>Edistämme siisteyttä, viihtyvyyttä ja turvallisuutta painottaen erityisesti Klaukkalantien keskusta-aluetta.</li></ul>	Toteutamme määrärahojen puitteissa hyväksytyyn Klaukkalantien keskeisten alueiden kohennussuunnitelman mukaisesti priorisoidut toimenpiteet vuosittain.	<p><u>OVK II:</u> Suunnitelma vuodelle 2023 tehty ja toteutus käynnissä 100t€:n investointimäärärahan puitteissa.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Toteutunut vuoden 2023 investointimäärärahan puitteissa.</p>	Toteutamme määrärahojen puitteissa hyväksytyyn Klaukkalantien keskeisten alueiden kohennussuunnitelman mukaisesti priorisoidut toimenpiteet vuosittain.	Toteutamme määrärahojen puitteissa hyväksytyyn Klaukkalantien keskeisten alueiden kohennussuunnitelman mukaisesti priorisoidut toimenpiteet vuosittain.	Toteutamme määrärahojen puitteissa hyväksytyyn Klaukkalantien keskeisten alueiden kohennussuunnitelman mukaisesti priorisoidut toimenpiteet vuosittain.
YMP, SIHY ja KON	<ul style="list-style-type: none"><li>Kannustamme ja tuemme kuntalaisia ja eri yhteisöjä toimimaan yhdessä alueiden viihtyvyyden ja turvallisuuden edistämiseksi kaikissa taajamissa ja kylissä.</li></ul>	<p>Toteutamme siivoustalkoot keväällä ja syksyllä vuosittain. Edistämme siivoustalkoiden osallisuutta mm. viestinnän keinoin.</p> <p>Edistämme eri kohteiden elävöittämistä ja monipuolista käyttöä tuomalla alueille matalan kynnyksen tapahtumia.</p> <p>Edistämme taiteen prosenttiperaatteen käyttöönottamista investointi- ja perusparannushankkeissa.</p> <p>Laadimme Nurmijärven turvallisuussuunnitelman.</p>	<p><u>OVK II:</u> Kevään siivoustalkoot järjestetty. Viestitetty kotisivuilla ym. siivoustalkoihin osallistumista sekä oltu mukana Miljoona roskapussia -kampanjassa.</p> <p>250 v. juhluvuoden valmistelu.</p> <p>Tapahtumien tukeminen sponsoroinnin kautta.</p> <p>Turvallisuussuunnitelma laadittu ja hyväksytty.</p> <p>Nuorisopalvelut ja kirjasto osallistuvat Miljoona roskapussia -kampanjaan.</p> <p>Matalan kynnyksen tapahtumia toteutetaan säännöllisesti.</p> <p>Taiteen prosenttiperaatteen käyttöönotto on rakennettu kulttuuriohjelman sisään.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Kunnan siisteysasioiden Siistiksi-logo lanseerattu. Syksyn siivoustalkoot ja Instagram-kisa roskabingo järjestetty. Viestitty</p>	<p>Toteutamme siivoustalkoot keväällä ja syksyllä vuosittain. Edistämme siivoustalkoiden osallisuutta mm. viestinnän keinoin.</p> <p>Edistämme eri kohteiden elävöittämistä ja monipuolista käyttöä tuomalla alueille matalan kynnyksen tapahtumia.</p> <p>Edistämme taiteen prosenttiperaatteen käyttöönottamista investointi- ja perusparannushankkeissa.</p> <p>Toteutamme turvallisuussuunnitelman kärkihankkeita.</p>	<p>Toteutamme siivoustalkoot keväällä ja syksyllä vuosittain. Edistämme siivoustalkoiden osallisuutta mm. viestinnän keinoin.</p> <p>Jalkautamme Nurmijärven turvallisuussuunnitelman.</p>	<p>Toteutamme siivoustalkoot keväällä ja syksyllä vuosittain. Edistämme siivoustalkoiden osallisuutta mm. viestinnän keinoin.</p>



Vastuu	Toimenpide	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet, TOTEUTUMINEN	Talousarvio 2024 sitovat tavoitteet	Taloussuunnittelu 2025-26 tavoitteet	2027-30
			<p>mm. kotisivuilla ja kunnan Facebook-sivuilla. Jäteneuvontaa järjestetty pääkirjastolla. Nuorisopalvelut ja kirjasto olivat mukana Miljoona roskapussia - kampanjassa. Yksittäiset päiväkodit osallistuneet ympäristöstä huolehtimiseen</p> <p>Kulttuuripalvelut ja museo ovat yhdessä eri toimijoiden kanssa toteuttaneet Rajamäen kampuksen työmaa-aidan taideprojektin.</p> <p>Kulttuuripalvelut ja nuorisopalvelut toteuttivat yhteisöllisen taideprojektin Klaukkalan alikulkutunneliin.</p> <p>Turvallisuussuunnitelma laadittu ja hyväksytty 12/2022.</p>			



## Teemakokonaisuus: Turvallisen ja monipuolisen asumisen Nurmijärvi

**Painopiste: Tavoittelemme hallittua väestönkasvua siten, että huomioimme palveluverkon kestävyuden**

**Valinta: Tavoittelemme keskimäärin 1,5 prosentin väestönkasvua**

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Tietolähde	Lähtötaso 2021			2022			2023					
KON	Väestönkasvu vuosittain (lkkm) koko kunta ja alueet	Tilastokeskus	<b>Nurmijärvi</b>			<b>Rajamäki (mahdollisesti tarkentuu)</b>			<b>Kirkonkylä (mahdollisesti tarkentuu)</b>					
				2021	2022	2023		2021	2022	2023		2021	2022	2023
			asukasluku	44 127	44 458	44 773	asukasluku	7 823	7 960	8 016	asukasluku	8 510	8 538	8 465
			väestönkasvu	464	331	322	väestönkasvu	79	137	56	väestönkasvu	69	28	-73
			kasvuprosentti	1,1	0,8	0,7	kasvuprosentti	1,0	1,8	0,0	kasvuprosentti	0,8	0,3	0,9
			0-2 -vuotiaat	1 359	1 365	1 373	0-2 -vuotiaat	281	278	261	0-2 -vuotiaat	230	236	224
			3-6 -vuotiaat	2 046	2 003	1 985	3-6 -vuotiaat	429	421	446	3-6 -vuotiaat	358	338	310
			7-12 -vuotiaat	3 815	3 736	3 745	7-12 -vuotiaat	772	763	771	7-12 -vuotiaat	579	558	572
			13-15 -vuotiaat	2 005	2 005	2 008	13-15 -vuotiaat	391	398	405	13-15 -vuotiaat	302	327	317
			16-19 -vuotiaat	2 426	2 395	2 405	16-19 -vuotiaat	410	427	425	16-19 -vuotiaat	447	411	411
			20-29 -vuotiaat	3 983	3 970	3 854	20-29 -vuotiaat	576	591	575	20-29 -vuotiaat	897	899	840
			30-39 -vuotiaat	5 347	5 485	5 563	30-39 -vuotiaat	940	1005	996	30-39 -vuotiaat	969	990	967
			40-49 -vuotiaat	6 328	6 345	6 444	40-49 -vuotiaat	1 160	1 159	1 201	40-49 -vuotiaat	1 056	1 047	1 025
			50-59 -vuotiaat	6 609	6 668	6 537	50-59 -vuotiaat	1 087	1 093	1 071	50-59 -vuotiaat	1 261	1 280	1 286
			60-69 -vuotiaat	4 786	4 865	5 030	60-69 -vuotiaat	874	865	868	60-69 -vuotiaat	1 000	992	1 022
			70- vuotiaat	5 423	5 621	5 829	70- vuotiaat	903	960	997	70- vuotiaat	1 411	1 460	1 491
			<b>Tuntematon (mahdollisesti tarkentuu)</b>			<b>Klaukkala (mahdollisesti tarkentuu)</b>			<b>Röykä (mahdollisesti tarkentuu)</b>			<b>Maaseutualueet (Nukari, Perttula-Nummenpää, Palojoki, Lepsämä, Metsäkylä) (mahdollisesti tarkentuu)</b>		
				2021	2022	2023		2021	2022	2023		2021	2022	2023
			asukasluku	577	569	674	asukasluku	18 983	19 249	19 591	asukasluku	2 198	2 229	2 194
väestönkasvu	15	-8	105	väestönkasvu	283	266	342	väestönkasvu	7	31	-35			
kasvuprosentti	0,3	1,4	18,5	kasvuprosentti	1,5	1,4	1,8	kasvuprosentti	0,3	1,4	1,6			
0-2 -vuotiaat	6	7	10	0-2 -vuotiaat	655	650	687	0-2 -vuotiaat	50	66	61			
3-6 -vuotiaat	9	7	15	3-6 -vuotiaat	904	910	910	3-6 -vuotiaat	83	91	81			
7-12 -vuotiaat	21	25	28	7-12 -vuotiaat	1 697	1 680	1 696	7-12 -vuotiaat	202	193	187			
13-15 -vuotiaat	17	22	24	13-15 -vuotiaat	871	860	849	13-15 -vuotiaat	107	111	110			
16-19 -vuotiaat	25	26	28	16-19 -vuotiaat	1 027	1 040	1 073	16-19 -vuotiaat	120	114	117			
20-29 -vuotiaat	73	61	74	20-29 -vuotiaat	1 925	1 890	1 862	20-29 -vuotiaat	141	148	140			
30-39 -vuotiaat	85	72	89	30-39 -vuotiaat	2 527	2 615	2 714	30-39 -vuotiaat	268	257	264			
40-49 -vuotiaat	65	68	82	40-49 -vuotiaat	2 784	2 812	2 867	40-49 -vuotiaat	343	357	360			
50-59 -vuotiaat	77	70	83	50-59 -vuotiaat	2 758	2 811	2 737	50-59 -vuotiaat	390	382	356			
60-69 -vuotiaat	63	65	68	60-69 -vuotiaat	1 848	1 935	2 063	60-69 -vuotiaat	272	282	284			
70- vuotiaat	136	146	173	70- vuotiaat	1 987	2 046	2 133	70- vuotiaat	222	228	234			
asukasluku	6 036	5 913	5 845	asukasluku	6 036	5 913	5 845	asukasluku	6 036	5 913	5 845			
väestönkasvu	11	-123	-68	väestönkasvu	11	-123	-68	väestönkasvu	11	-123	-68			
kasvuprosentti	0,2	-2,0	1,2	kasvuprosentti	0,2	-2,0	1,2	kasvuprosentti	0,2	-2,0	1,2			
0-2 -vuotiaat	137	128	132	0-2 -vuotiaat	137	128	132	0-2 -vuotiaat	137	128	132			
3-6 -vuotiaat	263	236	225	3-6 -vuotiaat	263	236	225	3-6 -vuotiaat	263	236	225			
7-12 -vuotiaat	544	517	490	7-12 -vuotiaat	544	517	490	7-12 -vuotiaat	544	517	490			
13-15 -vuotiaat	317	287	303	13-15 -vuotiaat	317	287	303	13-15 -vuotiaat	317	287	303			
16-19 -vuotiaat	397	377	350	16-19 -vuotiaat	397	377	350	16-19 -vuotiaat	397	377	350			
20-29 -vuotiaat	371	381	369	20-29 -vuotiaat	371	381	369	20-29 -vuotiaat	371	381	369			
30-39 -vuotiaat	558	546	532	30-39 -vuotiaat	558	546	532	30-39 -vuotiaat	558	546	532			
40-49 -vuotiaat	920	902	911	40-49 -vuotiaat	920	902	911	40-49 -vuotiaat	920	902	911			
50-59 -vuotiaat	1 036	1 032	1 005	50-59 -vuotiaat	1 036	1 032	1 005	50-59 -vuotiaat	1 036	1 032	1 005			
60-69 -vuotiaat	729	726	727	60-69 -vuotiaat	729	726	727	60-69 -vuotiaat	729	726	727			
70- vuotiaat	764	781	801	70- vuotiaat	764	781	801	70- vuotiaat	764	781	801			

YMP ja KON	Vuotuisten investointien taso suhteessa NUUKA-raamiin	Nurmijärven kunta	-19,2 milj. e	NUUKA 1.0 investointiraami ei ollut enää pätevä vuonna 2022. Investointitasoa tarkasteltiin osana NUUKA-ohjelman päivitystä, mutta varsinaista investointiraamia ei asetettu.	Investointitaso määritettävä uudelleen suhteessa talouden kantokykyyn, palveluverkkotarpeet ja kunnan yleiset kehitysnäkymät huomioiden.
KON ja SIHY	Palveluverkon kapasiteetin ja yksikköhinnan seuranta	Nurmijärven kunta	-	Palveluverkon kapasiteetti selvitetty osana NUUKA-työtä. Kapasiteettitietoja tarkastellaan jatkossa vuosittain osana palveluverkkosuunnittelua. Yksikköhinnat laskettu vuodelta 2022.	Palveluverkon kapasiteetti tiedossa. Yksikköhintoja vuodelta 2023 ei ole laskettu tilinpäätöshetkellä.



Vastuu	Toimenpide	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet, TOTEUTUMINEN	Talousarvio 2024 sitovat tavoitteet	Taloussuunnittelu 2025-26 tavoitteet	2027-30
KON, SIHY ja YMP	<ul style="list-style-type: none"> <li>Kehitämme ja suunnittelemme investointejamme, sekä asunto- ja palvelutuotantoa tasapainoisesti, hallitusti ja ennakoivasti.</li> </ul>	Rullaavan palveluverkkotyön käynnistäminen.	<p><b>OVK II:</b> NUUKA-työssä tehdyt linjaukset toimivat pohjana rullaavalle palveluverkkotyölle.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> NUUKA-työssä tehdyt linjaukset toimivat pohjana rullaavalle palveluverkkotyölle.</p> <p>Klaukkalan minipalveluverkkoselvityksessä on tehty vaihtoehtojen ja vaikutusten laaja-alainen arviointi.</p>	<p>Palveluverkon jatkuva ja aktiivinen kehittäminen rullaavan palveluverkkotyön mukaisesti.</p> <p>Kunnan investointiprosessin tarkastelu ja uudelleenmäärittely.</p> <p>Klaukkalan minipalveluverkon toteutussuunnittelua edistetään hyväksytyin hankesuunnitelman perusteella.</p> <p>Nurmijärven yhteiskoulun asemakaavan ja toteutussuunnittelun edistäminen.</p> <p>Rajamäen palveluverkon tarkastelu.</p>	<p>Kirkonkylän palveluverkon tarkastelu.</p> <p>Klaukkalan palveluverkon tarkastelun jatko (Lepsämä ja Mäntysalo).</p> <p>Kunnan investointiprosessin tarkastelu ja uudelleenmäärittely, kehittäminen.</p> <p>Palveluverkon jatkuva ja aktiivinen kehittäminen rullaavan palveluverkkotyön mukaisesti.</p>	Palveluverkon aktiivinen kehittäminen rullaavan palveluverkkotyön mukaisesti.

YMP, SIHY ja KON	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kehitämme palvelutarpeita ennakoivaa rullaavaa palveluverkkosuunnitelmaa suhteessa maankäytön pitkän aikavälin suunnitelmiin.</li> </ul>	Rullaavan palveluverkkotyön käynnistäminen.	<p><b><u>QVK II:</u></b> Rullaavaa palveluverkkotyötä keskittyy vuonna 2023 vahvasti Klaukkalan alueen palveluverkon vaihtoehtojen mallintamiseen. Samalla mallinnetaan myös muiden alueiden palveluverkon kehittymistä. Palveluverkkotyö on pohjana tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaiheille.</p> <p><b><u>TILINPÄÄTÖS:</u></b> Rullaava palveluverkkotyö keskittyi vuonna 2023 vahvasti Klaukkalan alueen palveluverkon vaihtoehtojen mallintamiseen. Samalla mallinnetaan myös muiden alueiden palveluverkon kehittymistä. Palveluverkkotyö on pohjana tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaiheille. Klaukkalan jälkeen vuorossa on Rajamäen ja Kirkonkylän palveluverkkotarkastelut.</p>	Palveluverkon aktiivinen kehittäminen rullaavan palveluverkkotyön mukaisesti.	-	Palveluverkon aktiivinen kehittäminen rullaavan palveluverkkotyön mukaisesti.	Palveluverkon aktiivinen kehittäminen rullaavan palveluverkkotyön mukaisesti.
------------------	---	---	--	---	---	---	---

## Valinta: Kehitämme maankäyttöä ja kaavoitusta pitkäjänteiseksi ja ennakoivaksi

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Tietolähde	Lähtötaso 2022–2023	2023
YMP ja KON	Maankäytön tavoiteohjelman (MATA) + asumisen ohjelman päivitys/laadinta (sisältää tontintuotantoketjun + resurssit sekä riskit)	Nurmijärven kunta	Maankäytön tavoiteohjelman ensimmäinen versio on laadittu vuonna 2020. Ohjelman päivittäminen ja laajentaminen asumisen osiolla syyskuu 2022- kevätkuukaudet 2023	Maankäytön tavoiteohjelman laatimistyö on aloitettu 08/2023. Ohjelman päivitys vuoden 2024 aikana.



Vastuu	Toimenpide	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet, TOTEUTUMINEN	Talousarvio 2024 sitovat tavoitteet	Taloussuunnittelu 2025–26 tavoitteet	2027–30
YMP	<ul style="list-style-type: none"> <li>Luomme edellytykset koko tontintuotantoketjun sujuvuudelle.</li> </ul>	Tunnistamme ketjun kehittämisen paikat, kehitämme toimintatapojamme ja määrittelemme prosessit toistettaviksi.	<p><b>OVK II:</b> Kehittämistyö on jatkuva.</p> <p>Hallintosääntöuudistuksella esitetään sujuvoittamista mm. asemakaavoitus- ja katusuunnitteluprosessiin, lisäksi kunnan talorakentamishankkeiden osalta on esityksenä kehittää päätöksentekovaiheita sujuvammaksi, kuitenkin niin että jatkossa päätöksentekoon tuotavat asiat vahvistuvat.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Kehittämistyö on jatkuva.</p> <p>Hallintosääntöuudistuksella mahdollistettiin sujuvoittamista mm. asemakaavoitusprosessiin, lisäksi kunnan talorakentamishankkeiden osalta on esityksenä kehittää päätöksentekovaiheita sujuvammaksi, kuitenkin niin että jatkossa päätöksentekoon tuotavat asiat vahvistuvat.</p>	Tunnistamme ketjun kehittämisen paikat, kehitämme toimintatapojamme ja määrittelemme prosessit toistettaviksi. Varaudumme lakimuutoksiin.	Tunnistamme ketjun kehittämisen paikat, kehitämme toimintatapojamme ja määrittelemme prosessit toistettaviksi.	Tunnistamme ketjun kehittämisen paikat, kehitämme toimintatapojamme ja määrittelemme prosessit toistettaviksi.
YMP	<ul style="list-style-type: none"> <li>Huolehdimme maankäytön ja kaavoituksen resurssien riittävydestä.</li> </ul>	<p>Kehitämme osaamista.</p> <p>Käytämme konsulttiapua avainhenkilöiden rekrytoinneissa.</p> <p>Lisäämme resursseja tontintuotantoketjun pullonkauloiksi.</p>	<p><b>OVK II:</b> Uusia henkilöitä on perehdytetty, koulutuksien avulla osaamista on kehitetty ja ylläpidetty.</p> <p>Maankäyttöpäällikön rekrytoinnissa on käytetty konsulttiapua, rekrytointi saatiin tehtyä. Yleiskaavasunnittelijan rekrytointi onnistui.</p> <p>Kehykseen 2024 esitetään lisäresursseja</p>	<p>Kehitämme osaamista.</p> <p>Käytämme konsulttiapua avainhenkilöiden rekrytoinneissa.</p> <p>Lisäämme resursseja tontintuotantoketjun</p>	<p>Kehitämme osaamista.</p> <p>Käytämme konsulttiapua avainhenkilöiden rekrytoinneissa.</p> <p>Lisäämme resursseja tontintuotantoketjun</p>	<p>Kehitämme osaamista.</p> <p>Käytämme konsulttiapua avainhenkilöiden rekrytoinneissa.</p> <p>Lisäämme resursseja tontintuotantoketjun</p>

			<p>asemakaavoitukseen, jotta Y-tonttien kaavamuutoksia saadaan edistettyä nopeammin.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Uusia henkilöitä on perehdytetty, koulutuksien avulla osaamista on kehitetty ja ylläpidetty.</p> <p>Maankäyttöpäällikön rekrytoinnissa käytettiin konsulttiapua, rekrytointi saatiin tehtyä onnistuneesti. Yleiskaavasuunnittelijan rekrytointi onnistui.</p> <p>Talousarviossa hyväksyttiin lisäresurssina 2 vuoden määräaikainen asemakaavasuunnittelija asemakaavoitukseen, jotta Y-tonttien kaavamuutoksia saadaan edistettyä nopeammin.</p> <p>Lisäksi talousarviossa hyväksyttiin paikkatietoasiantuntijan vakanssi, joka täytetään sisäisin järjestelyin.</p>	pullonkaulakohteisiin.	pullonkaulakohteisiin. Kilpailutamme kaavakonsulttien puitesopimuksen.	pullonkaulakohteisiin. Kilpailutamme kaavakonsulttien puitesopimuksen.
YMP ja KON	<ul style="list-style-type: none"> <li>Ohjaamme maankäyttöä ja kaavoitusta asumisen ohjelmalla sekä maankäytön tavoiteohjelmalla (MATA).</li> </ul>	Ohjelman päivittäminen ja laajentaminen asumisen osiolla syksy 2022 - kevät 2023.	<p><b>OVK II:</b> Työ aloitettu 08/2023.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Asumisen ohjelma 2023–2030 hyväksyttiin 06/2023.</p> <p>MATAN laatimistyö on aloitettu 08/2023.</p>	Ohjelman päivittäminen.	MATA - 2025 kevät, kevyt päivitystarpeiden tarkastelu.	MATA - 2027 MATA prosessi.  MATA - 2029 kevät, kevyt päivitystarpeiden tarkastelu.

## Teemakokonaisuus: Elinvoimaisten elinkeinojen Nurmijärvi

Elinvoimaisten elinkeinojen puolella tavoitellaan työpaikkaomavaraisuuden nousua sekä edistetään matkailun kehittymistä.

Työpaikkaomavaraisuuden kasvu kertoo kunnan elinvoimaisuudesta, jonka lisäksi se tarjoaa nurmijärveläisille myös laajempia mahdollisuuksia käydä töissä omassa kotikunnassaan. Matkailun osalta tulevaisuuden Nurmijärven halutaan olevan suosittu matkailukohde ja tätä tavoitellaan matkailun, kulttuurin ja tapahtumatoiminnan toimintaedellytysten mahdollistamisella.

# Elinvoimaisten elinkeinojen Nurmijärvi

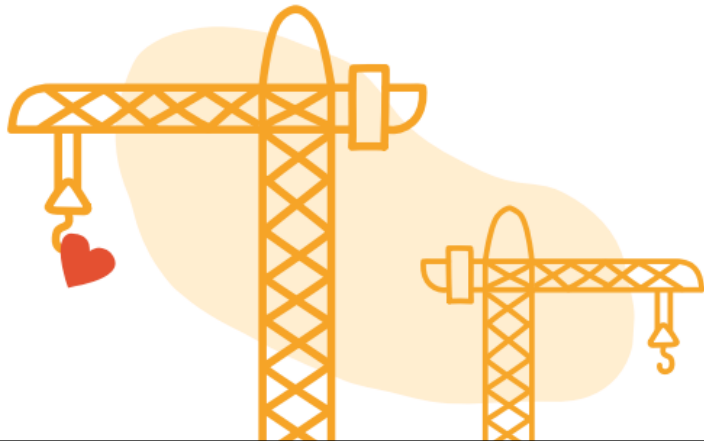
## Kasvatamme työpaikkaomavaraisuutta

Yritykset, nykyiset ja uudet, ovat Nurmijärven elinvoimaisuuden lähde. Vahvuksiimme korostaen tavoitteleme työpaikkaomavaraisuuden nousua, jotta yhä useampi nurmijärveläinen voisi tulevaisuudessa käydä töissä omassa kotikunnassaan.



## Tavoitteleme työpaikkaomavaraisuuden nousua 70 prosenttiin

- Tuemme yritysten kehittymistä ja laajenemismahdollisuuksia räätälöidysti yritysneuvonnan ja kaavoituksen keinoin.
- Varmistamme monipuolisten yritystonttien riittävyyden hyvillä logistisilla sijainneilla ennakoiden tulevaisuuden tarpeita.
- Tavoitteleme työllistäviä toimijoita, joille sijainti on keskeinen tekijä.



## Edistämme matkailun kehittymistä

Tulevaisuuden Nurmijärvi on suosittu matkailukohde. Matkailun, kulttuurin ja tapahtumatoiminnan toimintaedellytysten kehittämiseksi toimimme eri yritysten ja yhteisöjen aktiivisena yhteentuojana ja mahdollistamme erilaista toimintaa. Lisäämme matkailukohteidemme tunnettuutta.



## Mahdollistamme matkailun, kulttuurin ja tapahtumatoiminnan toimintaedellytyksiä sekä keskeisten matkailukohteiden kehittymistä

- Tuemme matkailu- ja palveluyrittäjiä liiketoiminnan kehittämisessä.
- Kehitämme ja markkinoimme kunnan omia matkailu-, luonto-, ja kulttuurikohteita näiden omaleimaisten identiteettien kautta.
- Edistämme ja mahdollistamme tapahtumatuotantoa yhteistyössä tapahtumatuottajien ja lähikuntien kanssa.



### TEEMAA TOTEUTTAVAT OHJELMAT JA SUUNNITELMAT

- Elinkeinopoliittinen ohjelma
- Maankäytön tavoiteohjelma
- Maapoliittinen ohjelma
  - Matkailun kehittämisohjelma

## Painopiste: Kasvatamme työpaikkaomavaraisuutta

### Valinta: Tavoittelemme työpaikkaomavaraisuuden nousua 70 prosenttiin

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Tietolähde	Lähtötaso: 2020 2021* 2022**	2023
KON	Työpaikkaomavaraisuus	Tilastokeskus	59,0 %, 58,9 %*, 57,7 %**	-
KON	Yhteisöverotuotot	Verohallinto	12,1 milj. e*, 13,4 milj. e**	9,4 milj. e
KON	KEUKEn asiakastyytyväisyys	Keski-Uudenmaan kehittämiskeskus, KEUKE	98 %*	97 %
	Nurmijärven sijoittumisen kehitys eri tutkimuksissa:			
KON	• Kuntabarometri	Suomen Yrittäjät	arvosana 2,85/5**	Barometri julkaistaan joka toinen vuosi, seuraava 2024
KON	• Kuntabarometri	Suomen Yrittäjät	sijoitus 9.**	Barometri julkaistaan joka toinen vuosi, seuraava 2024
KON	• Kuntien imago- tutkimus	Taloustutkimus	sijoitus 4.* (koko maan taso)	8. (yli 40 000 asukkaan kunnat)
KON	Aloittaneet yritykset	Tilastokeskus	360 kpl*, 342 kpl**	335
KON	Lopettaneet yritykset	Tilastokeskus	207 kpl* 259 kpl**	116
KON YMP	Olemassa olevat yritystontit	Nurmijärven kunta	3 kpl**	5 kpl
YMP	Luovutetut yritystontit	Nurmijärven kunta	8 kpl**	4 kpl



Vastuu	Toimenpide	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet, TOTEUTUMINEN	Talousarvio 2024 sitovat tavoitteet	Taloussuunnittelu 2025–26 tavoitteet	2027–30
KON	<ul style="list-style-type: none"> <li>Tuemme yritysten kehittymistä ja laajenemismahdollisuuksia räätälöidysti yritysneuvonnan ja kaavoituksen keinoin.</li> </ul>	<p>Tarjoamme yritysten tueksi niiden kasvua ja muita elinkaaren vaiheita varten laadukkaat ja saavutettavat neuvontapalvelut.</p> <p>Toimimme tiiviissä yhteistyössä yritysneuvonnan kanssa elinkeinoelämän tarpeiden ja kehittämisedellytysten kartoittamiseksi.</p>	<p><b>OVK II:</b> Kunnan Keuken kautta toteuttamia neuvontapalveluita suosittelisi muillekin 98 % asiakkaista. Kuntaan perustettiin välillä 1–6/23 yhteensä 174 uutta yritystä. Samaan aikaan toimintansa lopetti 55 yritystä.</p>	<p>Tarjoamme yritysten tueksi niiden kasvua ja muita elinkaaren vaiheita varten laadukkaat ja saavutettavat neuvontapalvelut.</p> <p>Toimimme tiiviissä yhteistyössä yritysneuvonnan kanssa elinkeinoelämän tarpeiden ja</p>	<p>Tarjoamme yritysten tueksi niiden kasvua ja muita elinkaaren vaiheita varten laadukkaat ja saavutettavat neuvontapalvelut.</p> <p>Toimimme tiiviissä yhteistyössä yritysneuvonnan kanssa elinkeinoelämän tarpeiden ja</p>	<p>Tarjoamme yritysten tueksi niiden kasvua ja muita elinkaaren vaiheita varten laadukkaat ja saavutettavat neuvontapalvelut.</p> <p>Toimimme tiiviissä yhteistyössä yritysneuvonnan kanssa elinkeinoelämän tarpeiden ja</p>

			<p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Keuken neuvontapalveluita suosittelisi muillekin 97 % asiakkaista. Perustettuja yrityksiä 335, lopettaneita 116. Luovutetuista yritystonteista (4 myytyä, 2 vuokrattua) 4 räätälöitiin tiettyyn tarpeeseen.</p>	tarpeiden ja kehittämisedellytysten kartoittamiseksi.	kehittämisedellytysten kartoittamiseksi.	tarpeiden ja kehittämisedellytysten kartoittamiseksi.
YMP ja KON	<ul style="list-style-type: none"> <li>Varmistamme monipuolisten yritystonttien riittävyyden hyvillä logistisilla sijainneilla ennakoiden tulevaisuuden tarpeita.</li> </ul>	Etsimme hyvillä sijainneilla uusia potentiaalisia työpaikka-alueita ja käynnistämme maanhankinnan näillä alueilla.	<p><b>OVK II:</b> Uusien alueiden etsiminen on työn alla, mutta on haastavaa. Sudentullin kaavoitus etenee.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Uusien alueiden etsiminen on työn alla, mutta on haastavaa.  Sudentullin kaavoitus etenee.</p>	Etsimme hyvillä sijainneilla uusia potentiaalisia työpaikka-alueita ja käynnistämme maanhankinnan näillä alueilla.	<p>Jatkamme maanhankintaa uusia yritysalueita varten.</p> <p>Laadimme uudelle yritysalueelle asemakaavaa, jos kaavan laatimiselle on edellytykset.</p>	<p>Jatkamme maanhankintaa uusia yritysalueita varten.</p> <p>Laadimme uudelle yritysalueelle asemakaavaa, jos kaavan laatimiselle on edellytykset.</p>
KON	<ul style="list-style-type: none"> <li>Tavoittelemme työllistäviä toimijoita, joille sijainti on keskeinen tekijä.</li> </ul>	Teemme aktiivista tonttimarkkinointia potentiaalisille toimijoille.	<p><b>OVK II:</b> Käynnissä on neuvotteluita useista sijoittumishankkeista, mutta tonttivaihtoehtojen puute hidastaa niiden maaliin saamista.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Sudentullin tulevalle alueelle sijoittumassa toimijoita, joiden työllistämisvaikutus on useita satoja.</p>	Markkinoimme kunnan tulevia yritysalueita potentiaalisille toimijoille.	Markkinoimme kunnan tulevia yritysalueita potentiaalisille toimijoille.	Markkinoimme kunnan tulevia yritysalueita potentiaalisille toimijoille.



## Teemakokonaisuus: Elinvoimaisten elinkeinojen Nurmijärvi

### Painopiste: Edistämme matkailun kehittymistä

Valinta: Mahdollistamme matkailun, kulttuurin ja tapahtumatoiminnan toimintaedellytyksiä sekä keskeisten matkailukohteiden kehittymistä.

Vastuu	Seurannan mittari tai tapa	Tietolähde	Lähtötaso: 2021 2022*	2023
KON	<b>Matkailun ja kulttuurin sekä ravitsemustoiminnassa (TOL 2008: I- ja R-luokat):</b>			
	• Aloittaneet yritykset	Tilastokeskus	25 kpl, 11 kpl*	
	• Lopettaneet yritykset	Tilastokeskus	20 kpl, 16 kpl*	
	• Yrityskanta	Tilastokeskus	177 kpl, 169 kpl *	
KON	Matkailu- ja kulttuuritoimialojen sekä ravitsemustoiminnan työpaikat (TOL 2008: I- ja R-luokat)	Tilastokeskus	517 kpl, 536 kpl *	
KON	Tapahtumatuotannon, erilaisen toiminnan ja erilaisten kohteiden kehittyminen	Nurmijärven kunta	<b>Nurmijärven kunta lanseerasi keväällä 2022 Visit Nurmijärvi -brändin. Matkailun ympärillä tehtiin myös aktiivista PR-viestintää, ja Nurmijärven matkailukohteista tarjottiin tietoa valtakunnan mediassa. Matkailua kehitettiin vuonna 2022 esim. lanseeraamalla uusi Seitsemän veljeksien pyöräreitti, joka kehitettiin yhteistyössä paikallisten pyöräilijöiden kanssa. Reitti löytyy digitaalisessa muodossa Visit Nurmijärvi -sivuilta ja sitä on markkinoitu aktiivisesti mm. sosiaalisessa mediassa. Myös matkailuohjelman laadinta on käynnissä.*</b>	<b>Kunnan matkailu- ja kulttuurikohteista tehtiin kuvaussuunnittelua ja -tuotantoa matkailukohteiden esillä pitämiseksi. Matkailukohteista ja Visit Nurmijärvi -sivustosta tehtiin myös infotaulumainontaa ja aktiivista markkinointia somessa. Syyskuussa järjestettiin suuren suosion saanut Farmikieppi-tapahtuma. Matkamessujen 2024 suunnittelu ja ennakkomarkkinointi alkoi loppuvuodesta 2023.</b>
KON	Nurmijärven matkailubrändin kehitys	Nurmijärven kunta	Lähtötaso selviää 1. bränditutkimuksessa	Matkailua ja sen viestintää kehitettiin kokonaisvaltaisesti. Bränditutkimusta ei vielä ole toteutettu. Matkailuohjelma valmistui kesällä 2023. Visit Nurmijärvi-sivuston kehitys- ja uudistustyöhön ja sisällöntuotantoon panostettiin, samoin somekanavien kehittämiseen. Matkailu- ja tapahtumayrittäjien uutiskirje lähetettiin kuukausittain ja matkailu- ja tapahtumayrittäjien yritystapaamisia ja ideointi-iltoja järjestettiin säännöllisesti. Matkailun ympärillä tehtiin myös aktiivista PR-viestintää sosiaalisessa mediassa ja matkailu- ja tapahtumayrittäjäverkoston kautta.



Vastuu	Toimenpide	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet	Talousarvio 2023 sitovat tavoitteet, TOTEUTUMINEN	Talousarvio 2024 sitovat tavoitteet	Taloussuunnittelu 2025–26 tavoitteet	2027–30
KON	<ul style="list-style-type: none"> <li>Tuemme matkailu- ja palveluyrittäjiä liiketoiminnan kehittämisessä.</li> </ul>	<p>Laadimme Matkailun, kulttuurin ja tapahtumien kehittämisohjelman.</p> <p>Toteutamme ja jalkautamme brändillistä matkailumarkkinointia, joka tukee paikallisia yrittäjiä.</p>	<p><b>OVK II:</b> Ohjelma hyväksyttiin kesäkuussa 2023.</p> <p>Visit Nurmijärvi -viestinnän ja kanavien kehittäminen, Visit Nurmijärvi -matkailuesitteen julkaisu, matkailumainonta.</p> <p>Matkailua tukevien tapahtumien ja toimijoiden sponsorointi ja viestintäyhteistyö. Matkailuverkostotyö yrittäjien kanssa.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Kulttuuri-, matkailu- ja tapahtumaohjelma hyväksyttiin kesäkuussa 2023.</p>	<p>Toteutamme kulttuuri-, matkailu- ja tapahtumaohjelmien toimenpiteitä.</p> <p>Toteutamme ja jalkautamme brändillistä matkailumarkkinointia, joka tukee paikallisia yrittäjiä.</p>	<p>Toteutamme kulttuuri-, matkailu- ja tapahtumaohjelmien toimenpiteitä.</p> <p>Toteutamme ja jalkautamme brändillistä matkailumarkkinointia, joka tukee paikallisia yrittäjiä.</p>	<p>Toteutamme kulttuuri-, matkailu- ja tapahtumaohjelmien toimenpiteitä.</p> <p>Toteutamme ja jalkautamme brändillistä matkailumarkkinointia, joka tukee paikallisia yrittäjiä.</p>
KON ja SIHY	<ul style="list-style-type: none"> <li>Kehitämme ja markkinoimme kunnan omia matkailu-, luonto- ja kulttuurikohteita näiden omaleimaisten identiteetin kautta.</li> </ul>	<p>Laadimme Matkailun, kulttuurin ja tapahtumien kehittämisohjelman, jossa tunnistetaan keskeiset matkailu-, luonto- ja kulttuurikohteet ja priorisoidaan niihin.</p>	<p><b>OVK II:</b> Ohjelma hyväksyttiin kesäkuussa 2023.</p> <p>Matkailu-, luonto- ja kulttuurikohteiden sekä paikallisten tapahtumien nosto Visit Nurmijärvi -viestinnässä ja markkinoinnissa.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Kulttuuri-, matkailu- ja tapahtumaohjelma hyväksyttiin kesäkuussa 2023.</p>	<p>Toteutamme kulttuuri-, matkailu- ja tapahtumaohjelmien toimenpiteitä.</p>	<p>Toteutamme kulttuuri-, matkailu- ja tapahtumaohjelmien toimenpiteitä.</p>	<p>Toteutamme kulttuuri-, matkailu- ja tapahtumaohjelmien toimenpiteitä.</p>
KON ja SIHY	<ul style="list-style-type: none"> <li>Edistämme ja mahdollistamme tapahtumatuotantoa yhteistyössä tapahtumatuottajien ja lähikuntien kanssa.</li> </ul>	<p>Laadimme Matkailun, kulttuurin ja tapahtumien kehittämisohjelman, jossa tunnistetaan keskeiset päätapahtumat ja tapahtumapaikat, joihin priorisoidaan jatkossa.</p> <p>Kehitämme tapahtumatoimintaa;</p>	<p><b>OVK II:</b> Ohjelma hyväksyttiin kesäkuussa 2023.</p> <p>Paikallisten tapahtumien tukeminen sponsoroinnin ja viestintäyhteistyön (Visit Nurmijärvi) kautta.</p> <p><b>TILINPÄÄTÖS:</b> Kulttuuri-, matkailu- ja tapahtumaohjelma</p>	<p>Toteutamme kulttuuri-, matkailu- ja tapahtumaohjelmien toimenpiteitä.</p> <p>Kehitämme tapahtumatoimintaa; laaja-alainen verkostoituminen,</p>	<p>Toteutamme kulttuuri-, matkailu- ja tapahtumaohjelmien toimenpiteitä.</p>	<p>Toteutamme kulttuuri-, matkailu- ja tapahtumaohjelmien toimenpiteitä.</p>

		laaja-alainen verkostoituminen, myyntikanavien vahvistaminen eri toimijoiden kanssa.	hyväksyttiin kesäkuussa 2023.	myyntikanavien vahvistaminen eri toimijoiden kanssa.		
--	--	--	-------------------------------	--	--	--



# Nurmijärvi

Nurmijärven kunta  
PL 37, 01901 Nurmijärvi  
Puh. (09) 250 021  
[nurmijarvi.fi](http://nurmijarvi.fi)